

Vejledning for bistandsadvokater

Marts 2026

MED LOV SKAL MAN LAND BYGGE

BALF

BISTANDSADVOKATERNES
LANDSFORENING

Vejledning for bistandsadvokater

Udgivet af:



BISTANDSADVOKATERNES
LANDSFORENING

Bistandsadvokaternes Landsforening
c/o Advokat Helle Hald
Dampfærgevej 10, 2. sal
2100 København Ø

www.balf.dk
© Marts 2026

Forfattere: Helle Hald og Thea Lund Lillebæk
Layout: Bilgrav Design



DREYERSFOND

Udgivet med støtte fra Dreyers Fond

Indholdsfortegnelse

- Kap. 1. Indledning..... 5**
- Kap. 2. Det juridiske grundlag..... 7**
- Kap. 3. Opstart af bistandssag..... 9**
 - 3.1. Vejledning af en person inden eventuel anmeldelse til politiet..... 9
 - 3.2. Når en advokat påtager sig en bistandssag..... 10
 - 3.3. Særligt om interessekonflikter 11
 - 3.4. Særligt om opdrags- og prisoplysninger 12
- Kap. 4. Bistandsadvokatens rolle i forbindelse med politiets efterforskning..... 14**
 - 4.1. Karakteren af bistandsadvokathvervet 14
 - 4.2. Kontakt med politiet 14
 - 4.3. Kommunikation med klienten 15
 - 4.4. Deltagelse i afhøringer hos politiet 16
 - 4.5. Bistandsadvokatens rolle i relation til sagens beviser 19
 - 4.6. Adgang til sagsakter 19
- Kap. 5. Bistandsadvokatens rolle i forbindelse med hovedforhandlingen..... 21**
 - 5.1. Processuel stilling 21
 - 5.2. Før hovedforhandlingen – møde med klienten 22
 - 5.3. Før hovedforhandlingen – oplysninger til retten..... 25
 - 5.4. Under hovedforhandlingen..... 26
 - 5.5. Efter hovedforhandlingen 27
 - 5.6. Hvis hovedforhandlingen bliver aflyst..... 28
- Kap. 6. Bistandsadvokatens rolle i relation til sager om børn og andre umyndige ...29**
 - 6.1. Kontakt med forældremyndighedsindehaver i sager om børn..... 29
 - 6.2. Børnehussager 30
 - 6.3. Videoafhøring af personer på 18 år eller derover i særlige tilfælde 32
 - 6.4. Bistandsadvokatens kontakt med kommunen 32
- Kap. 7. Bistandsadvokatens rolle i relation til erstatningskrav 34**
 - 7.1. Opgørelse og dokumentation af erstatningskrav 34
 - 7.2. Fremsættelse af erstatningskrav under hovedforhandlingen 36

7.3. Ansøgning til Erstatningsnævnet	37
7.4. Frister	38

Kap. 8. Bistandsadvokatens kontakt med pressen 40

8.1. Formelle begæringer mv.	40
8.2. Kommunikation med klienten om pressekontakt	41

Kap. 9. Afslutning af bistandssager42

9.1. Afslutning af en sag uden hovedforhandling	42
9.2. Sagens afslutning efter hovedforhandling	42
9.3. Bistandsadvokatens salær	43
9.4. Særligt om retshjælpsforsikring.....	44
9.5. Hvis den forurettede afgår ved døden, mens straffesagen pågår	45

Kap. 10. Ankesager 46

10.1. Anke vedrørende straffepåstanden	46
10.2. Anke vedrørende erstatningskravet alene	46

Kap. 1. Indledning

Bistandsadvokatorordningen blev etableret i 1980 og er siden da blevet markant udvidet, hvilket har ændret bistandsadvokatens rolle i straffesager. Denne udvidelse har samtidig gjort det nødvendigt at præcisere og afgrænse bistandsadvokatens funktion i retssystemet. En vejledning til bistandsadvokater er det første skridt i denne retning.

Vejledningen henvender sig navnlig til advokater, både beneficerede og ikke-beneficerede, der påtager sig bistandssager. Vejledningen bygger videre på én af anbefalingerne fra Offer- og Vidnepanelet fra 2023.¹ Panelet anbefalede blandt andet, at advokatbranchen udarbejder en vejledning om bistandsadvokatens rolle. Formålet er at skabe større klarhed omkring bistandsadvokatens arbejdsopgaver og dermed sikre en mere ensartet og målrettet støtte til ofre for forbrydelser.

Panelet anbefalede også, at der blev foretaget en undersøgelse blandt advokatbranchen af hvilke barrierer, der kan hindre advokater i at påtage sig bistandssager. Undersøgelsen blev foretaget i 2024 af Advokatsamfundet.² Undersøgelsen viser blandt andet, at honorarer, der ikke dækker arbejdstiden og uklare retningslinjer for bistandsadvokaters opgaver, er de største barrierer for, at advokater vil påtage sig sager som bistandsadvokat.³

Håbet er, at denne vejledning kan tydeliggøre bistandsadvokatens rolle og dermed gøre arbejdet som bistandsadvokat mere forståeligt. Derudover er håbet, at vejledningen kan optimere og samle den viden, der er nødvendig for, at advokaten kan udføre rollen som bistandsadvokat.

Vejledningen er ikke kun relevant for advokater, men kan også være nyttig for andre fagpersoner, der arbejder med ofre for kriminalitet. Politiet kan eksempelvis bruge vejledningen til at få et samlet overblik over bistandsadvokatens rolle, hvilket er relevant, når politiet skal vejlede forurettede om pågældendes ret til at få beskikket en bistandsadvokat. Organisationer, der arbejder med at hjælpe ofre for forbrydelser, kan ligeledes bruge vejledningen som grundlag for rådgivning om mulighederne for advokatbistand og bistandsadvokatens funktion i straffesager. Desuden kan en forurettet selv bruge vejledningen til at få et overblik over den støtte og vejledning, som bistandsadvokaten kan tilbyde gennem sagens forskellige faser.⁴

Da vejledningens primære formål er at vejlede advokater, anvendes betegnelsen “klient” om den forurettede eller den/de pårørende til en afdød, når det drejer sig om konkrete råd i forhold til at varetage hvervet som bistandsadvokat.

Vejledningen er udarbejdet af Bistandsadvokaternes Landsforening med støtte fra Dreyers Fond. En lang række aktører herunder Advokatsamfundet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Civilstyrelsen, Dommerforeningen, Danske Advokater, Offerrådgivningen, Danner, Red

¹ Justitsministeriet (27. oktober 2021). Kommissorium for Offer- og Vidnepanelet.

² Advokatsamfundet (29. oktober 2024). Spørgeskemaundersøgelse af barrierer for bistandsadvokater.

³ Advokatsamfundet (5. december 2024). Lave honorarer er den største barriere for bistandsadvokater.

⁴ Forurettede kan også finde vejledning i: Rigsadvokaten (22. april 2025). Rigsadvokatmeddelelse – Vejledning af forurettede mv. Tilgået den 4. november 2025:

Barnet og Dansk Stalking Center er kommet med input til vejledningen. Udarbejdelsen af vejledningen har involveret både skriftlige og mundtlige input samt møder i forskellige arbejdsgrupper.

Kap. 2. Det juridiske grundlag

Enhver advokat kan som udgangspunkt påtage sig at være bistandsadvokat.⁵ De advokater, som er beneficerede ved retten, får blandt andet tildelt bistandssager, som de som udgangspunkt skal påtage sig.

Bistandsadvokatens rolle og funktion i dansk strafferetspleje er reguleret af reglerne i retsplejeloven, specifikt kapitel 66 a. Retsplejelovens § 741 a bestemmer, hvornår en bistandsadvokat kan beskikkes. Retsplejelovens § 741 b regulerer politiets rolle over for den forurettede eller en afdød forurettedes nære pårørende, i forhold til beskikkelse af en bistandsadvokat, herunder at de skal vejlede om muligheden for at få en bistandsadvokat og sørge for, at spørgsmålet om beskikkelse efter § 741 a indbringes for retten. Retsplejelovens § 741 c fastlægger bistandsadvokatens rettigheder, men indeholder ikke nogen beskrivelse af hvilke opgaver, bistandsadvokaten forventes at udføre. Udover reglerne i retsplejelovens kapitel 66 a, er bistandsadvokatens rettigheder og pligter primært fastlagt af den generelle retsplejelovgivning, herunder retsplejelovens § 126, stk. 1, om god advokatskik og de advokatetiske regler.

I Danmark fører anklagemyndigheden straffesager mod den tiltalte på vegne af staten. Bistandsadvokaten skal ikke agere ”ekstra anklager” i sagen, men har til opgave at støtte, bistå og vejlede den forurettede⁶ gennem straffeprocessen. Omfanget af arbejdet og karakteren af opgaverne afhænger af, på hvilket stadie bistandsadvokaten bliver tilknyttet sagen.

Udover at bistå med opgørelsen af et eventuelt erstatningskrav, er det lovgivers oprindelige opfattelse, at bistandsadvokaten også skal yde bistand af mere almen karakter under efterforskningen og under en eventuel senere behandling i retten.

Af Betænkning nr. 1102/1987 om forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager fra 1983 side 41 ff fremgår det:

“(…) vil den beskikkede advokats opgaver både være af juridisk og mere almen karakter.

Udover støtte til den forurettede under afhøringen hos politiet og i retten og bistand ved opgørelsen af eventuelle erstatningskrav vil der kunne være tale om rådgivning om særlige hjælpemuligheder, om personlig støtte og vejledning, forberede den pågældende på, hvorledes sagen behandles i retten under domsforhandlingen. Det bør i den forbindelse betones, at den mere almene bistand, som ikke knytter sig direkte til afhøringen hos politiet eller i retten, ofte vil kunne være af meget væsentlig betydning for den forurettede.”

⁵ Ifølge retsplejelovens § 126, stk. 1 om god advokatskik, og de advokatetiske regler artikel 5 og 6, må en advokat som udgangspunkt ikke påtage sig en sag, hvis advokaten savner fornøden kompetence eller ikke kan behandle sagen tilstrækkeligt hurtigt. Se nærmere herom under afsnit 3.2. Når en advokat påtager sig en bistandssag.

⁶ Det følger af retsplejelovens § 741 a, stk. 6, at en advokat kan beskikkes som bistandsadvokat for forurettedes nære pårørende, når forurettede er afdød ved døden som følge af forbrydelsen, og betingelserne i stk. 1, 2 eller 5 er opfyldt. I vejledningen bruges begrebet ”forurettede” i overvejende grad, selvom det omtalte i nogle tilfælde tillige vedrører nære pårørende af hensyn til at begrænse vejledningens omfang.

Det er essentielt at være opmærksom på, at forurettede i en straffesag har vidnestatus og ikke partsstatus. Nære pårørende vil somme tider blive indkaldt som vidner og får således også vidnestatus. Når en klient har vidnestatus, skal denne afgive forklaring om sin version af hændelsesforløbet. Klienten har således ikke de samme processuelle rettigheder som den tiltalte. Dette understreger, at bistandsadvokatens funktion er at støtte, bistå og vejlede den forurettede eller de nære pårørende og ikke at føre sagen i relation til skyldsspørgsmålet og strafudmålingen på vegne af klienten, hvilket adskiller bistandsadvokatens rolle væsentligt fra forsvarsadvokatens rolle. Det er vigtigt, at bistandsadvokaten kommunikerer dette klart til sin klient.

Det er desuden vigtigt, at bistandsadvokaten kender reglerne om adhæsion, hvilket betyder, at advokaten skal have en god forståelse for samspillet mellem civil- og strafferet. Helt konkret indebærer det, at bistandsadvokaten, når det er relevant, skal sikre sig, at et eventuelt erstatningskrav dokumenteres, fremsættes rettidigt over for retten, anklagemyndigheden og forsvareren samt sendes til Erstatningsnævnet efter sagens afslutning i retssystemet.

Langt størstedelen af bistandsadvokatens arbejde foregår udenfor retssalen. Dette omfatter blandt andet vejledning og støtte til klienten under sagens efterforskning, bistand til opgørelse og dokumentation af erstatningskrav, hvis det er relevant, samt at forberede klienten på retsmødet. Retsmødet udgør således kun en mindre del af bistandsadvokatens samlede opgave, som i høj grad består i at sikre klientens rettigheder og interesser gennem hele det strafferetlige forløb.

Kap. 3. Opstart af bistandssag

3.1. Vejledning af en person inden eventuel anmeldelse til politiet

I sager vedrørende straffelovsovertrædelserne oplistet i retsplejelovens § 741 a, stk. 4, har en person, som mener at have været udsat for én af bestemmelsens oplistede forbrydelser, ret til en vederlagsfri samtale med en advokat forud for en eventuel anmeldelse af en hændelse til politiet. Det drejer sig om straffelovens §§ 210 eller 216-223, § 225, jf. §§ 216-223, eller §§ 231 eller 232. Hertil kommer visse internationale straffeforbrydelser.

En advokat skal være opmærksom på, at der i forbindelse med en forudgående samtale skal gives opdrags- og prisoplysninger. I forbindelse med samtalen skal advokaten vejlede klienten om, hvad en anmeldelse til politiet indebærer, herunder i forhold til afhøring, bevissikring, muligheden for henlæggelse, påtaleopgivelse eller frifindelse, samt straffesagens gang frem til, at der afsiges dom.

Hvis en advokat bliver kontaktet i relation til en forudgående samtale, skal advokaten være opmærksom på, at en potentiel straffesag vil skulle behandles i den politi- og retskreds, hvor hændelsen er sket. Det kan være praktisk for personen at anvende samme advokat i et sagsforløb. Hvis en advokat således finder ud af, at hændelsen er sket i en anden retskreds end advokatens, bør personen, der henvender sig, gøres opmærksom på, at vedkommende risikerer at skulle betale rejseudgifter, hvis advokaten skal påtage sig hvervet som bistandsadvokat. Det bør overvejes at vejlede personen om at finde en advokat i den retskreds, hvor hændelsen har fundet sted. Der henvises til afsnit 3.4. Særligt om opdrags- og prisoplysninger.

En advokat, der bistår en klient med at vurdere, om en hændelse skal anmeldes, bør i sin vejledning tage udgangspunkt i, at en person har en ret, men ikke en pligt, til at anmelde et strafbart forhold. Samtidig er det afgørende, at advokaten er opmærksom på, at der kan være både juridiske, psykologiske og personlige overvejelser hos en person, der er i tvivl om, hvorvidt en given hændelse skal anmeldes til politiet.

Advokaten bør udvise forsigtighed og undlade at fraråde en anmeldelse alene på baggrund af advokatens egen vurdering af, at bevisgrundlaget ikke er tilstrækkeligt til, at anklagemyndigheden kan forventes at rejse tiltale i sagen. Advokaten bør informere klienten om dette, men samtidig anerkende, at en anmeldelse eksempelvis i nogle tilfælde kan give personen en følelse af handlekraft, hvilket kan have en væsentlig psykologisk betydning, ligesom der kan være andre, for advokaten kendte som ukendte forhold, som kan have betydning for klientens egen vurdering af, om hændelsen skal anmeldes. Dertil kan der under sagens efterforskning fremkomme nye, relevante beviser.

Det er vigtigt, at advokaten præsenterer det fulde billede af, hvad en anmeldelse indebærer og at advokaten ikke er forudindtaget samt tilpasser rådgivningen til personens individuelle situation og behov.

Når advokaten har gennemført en samtale i medfør af retsplejelovens § 741 a, stk. 4, skal advokaten rette henvendelse til retten i den retskreds, hvor den pågældende hændelse,

som klienten har fået rådgivning om, har fundet sted. I henvendelsen skal advokaten anmode om honorering for samtalen. Der ydes som udgangspunkt honorar svarende til én times tidsforbrug. Advokaten skal i den forbindelse oplyse klientens navn, CPR-nummer og retskredsen for hændelsen.

3.2. Når en advokat påtager sig en bistandssag

Det fremgår af de advokatetiske regler artikel 4, stk. 1, at en advokat kun må påtage sig en sag for en klient efter direkte anmodning fra klienten, fra en anden advokat på klientens vegne eller efter anmodning fra en offentlig myndighed eller andet kompetent organ.

En advokat, som ikke er beneficeret ved retten, kan selv beslutte, om vedkommende vil påtage sig bistandshvervet i en sag. En advokat, som er beneficeret ved retten, er forpligtet til at påtage sig bistandssager, som retten pålægger vedkommende, medmindre sagen ikke kan behandles tilstrækkeligt hurtigt. Retsplejelovens § 126, stk. 1, sidste pkt., foreskriver i forbindelse med god advokatskik, at sager skal fremmes med fornøden hurtighed. De advokatetiske regler uddyber i artikel 6, at:

“En advokat må ikke påtage sig en sag, hvis den ikke kan behandles tilstrækkelig hurtigt.

Stk. 2. Ved påtagelse af en sag med offentlig beskikkelse skal advokaten sikre sig, at advokatens forhold ikke er til hinder for, at sagen kan behandles ved retten eller anden myndighed tilstrækkelig hurtigt.”

En advokat skal derudover have de fornødne kompetencer til at påtage sig en sag, jf. de advokatetiske regler, artikel 5. Ifølge samme bestemmelse kan advokaten dog, efter aftale med klienten, sikre sig tilstrækkelig kvalificeret bistand til at udføre sagen. Heroverfor står, at en beskikkelse er personlig. I såvel straffesager som bistandssager forudsættes det således, at den beskikkede advokat udfører arbejdet selv.⁷

For at kunne varetage opgaven som bistandsadvokat er det nødvendigt at have et solidt kendskab til strafferet, straffeprocess og erstatningsret, da disse retsområder er centrale for bistandshvervet. Bistandshvervet forudsætter imidlertid også en god menneskelig indsigt og stærke kommunikationsevner, da bistandsadvokaten arbejder med klienter, som ofte befinder sig i meget sårbare og belastende situationer.

Hvis bistandsadvokaten, efter at være blevet beskikket, opdager, at klientens særlige behov nødvendiggør et sådant tidsforbrug eller kompetencer, at advokaten ikke kan yde tilstrækkelig bistand, bør advokaten opfordre til, at der sker ombeskikkelse, så klienten kan få den nødvendige bistand.

⁷ Det fremgår af Advokatnævnets kendelse af 25. marts 2022:

”Beskikkelsen af en forsvarsadvokat i en straffesag er personlig, og det vil derfor som klart udgangspunkt være den beskikkede advokat selv, som behandler sagen, og har kontakten med klienten, og som møder i retten mv.”

Kendelsen er refereret i L.O. Jørgensen og M. Lavesen (16. juni 2022). *De advokatetiske regler – Kommenteret.*, s. 43.

Hvis en advokat, som følge af en ombesikkelse, overtager en bistandssag fra en anden advokat, bør begge advokater bidrage til, at der sker en gnidningsfri overdragelse af klientforholdet, herunder med overlevering af sagsakter og eventuel allerede indhentet dokumentation til brug for et eventuelt erstatningskrav. Se mere om sagsakter i afsnit 4.6. Adgang til sagsakter.

Vestre Landsret har i TfK 2021.1080 V udtalt, at det er af væsentlig betydning for formålet med advokatbesikkelse, at den forurettede er tryk ved bistandsadvokaten, og at den forurettede og bistandsadvokaten har et godt samarbejde. Derfor bør en anmodning om ombesikkelse som udgangspunkt efterkommes, så længe dette ikke forhaler sagen, og betingelserne i øvrigt er opfyldt. I TfK 2018.95 Ø imødekom landsretten forurettedes anmodning om ombesikkelse, som var baseret på utilfredshed med samarbejdet med advokaten, hvilket blev støttet af advokaten, og ombesikkelse ville i øvrigt ikke forsinke sagen. I sagerne kom landsretterne frem til et andet resultat end byretterne, som afslog ansøgningerne.

3.3. Særligt om interessekonflikter

En advokat skal under udøvelsen af sit hverv være uafhængig. Det betyder blandt andet, at advokaten ikke må bistå en klient, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der er nærliggende risiko herfor, jf. de advokatetiske regler, artikel 8f.

En bistandsadvokat skal således være særlig opmærksom på, at en advokat ikke må påtage sig bistandshvervet i en sag, hvor der kan opstå risiko for interessekonflikter, enten i selve sagen eller i relation til advokatens øvrige klienter, i forhold til den mistænkte, sigtede eller tiltalte. Bistandsadvokaten er pålagt at foretage et interessekonflikttjek inden, at bistandsadvokaten påtager sig en ny sag.

Det vil afhænge af en konkret vurdering af sagens omstændigheder, om der er en interessekonflikt eller nærliggende risiko herfor.

Der kan eksempelvis opstå en interessekonflikt, hvis advokaten påtager sig bistandshvervet i en sag, hvor advokaten er værge for klienten, klientens nære pårørende, eller for den mistænkte, sigtede eller tiltalte i samme sag.

Ligeledes hvis advokaten påtager sig bistandshvervet i en sag, hvor advokaten er i samme advokatfirma eller i kontorfællesskab med den advokat, der repræsenterer den sigtede eller tiltalte i sagen. Eller hvor advokaten selv repræsenterer den sigtede eller tiltalte i samme sag.⁸ Der kan dog være situationer, hvor en advokat er bistandsadvokat for en person, der efterfølgende sigtes eller tiltales i det samme forhold. I denne type særlige tilfælde vil situationen i udgangspunktet have undtagelsens karakter, idet advokaten varetager én og samme klients interesser. Det beror dog på den konkrete situation.

8 Jf. eksempelvis TfK2018.723/2V:

En advokat, der var beskikket som bistandsadvokat for en forurettet i forhold 1, kunne ikke beskikkes som forsvarer for en tiltalt i to andre forhold, begået umiddelbart efter forhold 1 på grund af risikoen for interessekonflikt.

Der er også risiko for interessekonflikt, hvis advokaten påtager sig bistandshvervet for et barn i en straffesag, hvor advokaten samtidig repræsenterer én af barnets forældre i en anden sag, herunder i en forældreansvarssag. Advokatnævnet lægger herved vægt på, at der kan være frygt for, at advokaten ikke vil være i stand til at varetage barnets interesser uden risiko for påvirkning af forældrerens interesser, der ikke nødvendigvis er sammenfaldende med barnets interesser.⁹

3.4. Særligt om opdrags- og prisoplysninger

En advokat, der ønsker at påtage sig bistandsadvokathvervet i en straffesag, skal af egen drift klart og entydigt på skrift give klienten opdrags- og prisoplysninger, herunder oplyse at advokatbistanden er uden omkostninger for klienten. Det skal i den forbindelse oplyses, at advokatens honorar fastsættes af retten og betales af klientens eventuelle retshjælp-forsikring og ellers af statskassen. Pligten til at give opdrags- og prisoplysninger over for forbrugerklienter følger af de advokatetiske regler, artikel 30.

Det bemærkes, at advokaten, også forud for en forudgående samtale efter retsplejelovens § 741 a, stk. 4, skal give fornødne oplysninger om opdrag og pris. Der kan dog aldrig være retshjælpsdækning til disse samtaler. Der henvises i den forbindelse til afsnit 3.1. Vejledning af en person inden eventuel anmeldelse til politiet.

Hvis advokaten ønsker at påtage sig bistandsadvokathvervet i en straffesag, der behandles i en anden retskreds end den, hvor advokatens kontor er beliggende, skal advokaten klart og entydigt informere klienten om, at klienten i udgangspunktet selv skal betale rejseudgifter, hvis advokaten ikke får ophævet rejseforbeholdet ved retten. Ifølge retsplejelovens § 334, stk. 3 tilkommer der ikke den beskikkede bistandsadvokat godtgørelse for rejseudgifter udover, hvad en advokat, der er antaget ved den pågældende ret, ville være berettiget til, medmindre retten bestemmer andet, når parten anmoder om beskikkelse af en bestemt advokat. Der gælder således et begrænset rejseforbehold direkte efter loven. Bestemmelsen gælder analogt, når den forurettede eller den afdøde forurettedes nære pårørende anmoder om at få beskikket en bestemt bistandsadvokat udenfor kredsen.¹⁰

Bistandsadvokaten skal bede sin klient om at oplyse, om klienten har en indbo- eller familieforsikring med tilknyttet retshjælpforsikring og få navn på forsikringssselskabet samt forsikringens policenummer. Klienten skal i aftalebrevet (opdrags- og prisoplysningerne) orienteres om betydningen af at have retshjælp.

9 Jf. følgende kendelser fra Advokatnævnet: Sagsnr. 2015 – 1429/Bs5A og J.nr. 02-0406-06-1138:

Begge sager er sædelighedssager, hvor både børn og forældre er involverede.

I sagen 2015 – 1429/Bs5A repræsenterede advokaten en mor i en civil sag om at inkassere et tilgodehavende og nogle effekter hos hendes ekskæreste. Advokaten var samtidig bistandsadvokat for kvindens datter i en sædelighedssag mod ekskæresten. Advokatnævnet kom frem til, at der bestod en interessekonflikt, og at advokaten havde handlet i strid med god advokatskik.

I sagen J.nr. 02-0406-06-1138 fra 2006 repræsenterede advokaten en mor i en samværssag og hendes datter, som bistandsadvokat i en sædelighedssag mod faren. Advokatnævnet fandt, at advokaten havde tilsidesat god advokatskik ved at lade sig beskikke som bistandsadvokat for datteren.

Sagsnr. 2024-1893:

En advokat var beskikket som forsvarer for faren i en straffesag om mistanke om vold mod moren, ligesom han repræsenterede faren i sager mod moren om blandt andet forældremyndighed, bopæl og samvær med børnene. Advokatnævnet fandt, at advokaten havde tilsidesat god advokatskik ved samtidig at anmode om at blive beskikket som bistandsadvokat for børnene i en straffesag mod moren.

10 Der er ikke nogen frist for at anmode retten om at ophæve rejseforbehold, jf. U 2019.3170 V

En retshjælpsforsikring dækker kun retssager, og således ikke advokatens honorar i de sager der afsluttes uden retssag, men med et tiltalefrafald, en henlæggelse eller en påtaleopgivelse.

En retshjælpsforsikring dækker aldrig, når der er tale om en arbejdsskade, eksempelvis et overfald der er sket i forbindelse med klientens varetagelse af sit arbejde.

Læs mere om retshjælpsforsikring ved afslutning af sager i afsnit 9.4. Særligt om retshjælpsforsikring.

Kap. 4. Bistandsadvokatens rolle i forbindelse med politiets efterforskning

4.1. Karakteren af bistandsadvokathvervet

Bistandsadvokaten skal støtte, bistå og vejlede sin klient gennem hele straffesagens forløb. Dette indebærer blandt andet at hjælpe klienten med at forstå straffeprocessen, samt at yde vejledning og støtte under politiets efterforskning.

Det er særligt vigtigt, at bistandsadvokaten forklarer sin klient, at vedkommende er vidne – og ikke part – i straffesagen, og hvilken betydning det konkret har for klientens rettigheder under sagen. Se nærmere herom i kapitel 2. Det juridiske grundlag.

Bistandsadvokaten kan være medvirkende til at sikre, at klientens rettigheder respekteres under sagens behandling, og at klienten er velinformeret og tryk gennem processen. Det skal i den forbindelse fremhæves, at mange mennesker har intet eller begrænset kendskab til forløbet af en straffesag. Derfor er det vigtigt, allerede på et tidligt stadie, at informere klienten om, hvad der kan forventes.

Målet er at skabe tryk for klienten ved at yde den nødvendige støtte og sikre, at relevante juridiske muligheder bliver undersøgt og udnyttet bedst muligt. Advokaten bør blandt andet på et tidligt tidspunkt sikre, at klienten er navne- og adressebeskyttet, når det er relevant. I sager med stor pressebevågenhed kan det være relevant at overveje, om der skal anmodes om et navneforbud under sagens efterforskning.

Advokaten skal være særligt opmærksom på ovenstående, når klientens egen situation, udsathed eller sagens karakter tilsiger det. Det kan eksempelvis være, hvis der er tale om partnervold, æresrelateret vold, eller hvis klienten er hjemløs. Sagens karakter relaterer sig til, hvorvidt der er risiko for repressalier, hvis der deles oplysninger om klienten, som dermed kan kompromittere klientens sikkerhed.

4.2. Kontakt med politiet

Bistandsadvokaten bør sikre sig et klart overblik over, hvilke opgaver der varetages af klientens kontaktperson hos politiet og/eller en eventuel tilknyttet rådgiver fra Offerrådgivningen og hvilke opgaver, der er bistandsadvokatens ansvar. I denne forbindelse henvises til bilag 2. af rapportering om rollefordelingen mellem bistandsadvokater, kontaktpersoner og Offerrådgivningen, bilag nr. 202 (alm.del) fra april 2023 fra Folketingets Retsudvalg.¹¹

Det er vigtigt at understrege, at der er en tydelig adskillelse mellem bistandsadvokaten og politiet i forhold til efterforskningen. Det er politiet, der efterforsker sagen, og som har beføjelser til at iværksætte forskellige efterforskningsskridt for at oplyse sagen tilstrække-

¹¹ Folketingets Retsudvalg (april 2023). Bilag til 2. af rapportering om rollefordelingen mellem bistandsadvokater, kontaktpersoner og Offerrådgivningen, bilag nr. 202 (alm.del). Link tilgået den 11. september 2025:

ligt. Bistandsadvokaten har derimod ikke til opgave at gennemgå eller vurdere eventuelt bevismateriale, som klienten måtte sende til bistandsadvokaten.

Bistandsadvokaten kan i sagens natur, på baggrund af oplysninger fra sin klient, påpege mulige relevante efterforskningsskridt, men skal ikke "føre sagen" på vegne af sin klient. Bistandsadvokaten kan derimod hjælpe med at videreformidle information til klienten, samt forklare politiets oplysninger, hvis klienten har spørgsmål hertil.

Der er ikke faste regler for, om det er bistandsadvokaten eller klienten selv, der henvender sig til politiet for at give eller få oplysninger, herunder i relation til opdateringer om sagens status. I sager, hvor klienten har fået udpeget en kontaktperson hos politiet, kan bistandsadvokaten henvise klienten til kontaktpersonen, hvis der opstår behov for bistand inden for kontaktpersonens ansvarsområde, og dermed uden for de opgaver, der tilfalder bistandsadvokaten. Af kontaktpersonens opgaver kan nævnes: at give vejledning og information om forurettedes retsstilling, om sagens gang og forventede forløb samt om beskyttelsesregler i forbindelse med fremmøde i retten, informere om væsentlige skridt i sagen, eksempelvis anholdelse eller varetægtsfængsling, eller hvis efterforskningen trækker ud.¹²

Bistandsadvokaten bør, som supplement til politiets vejledning af den forurettede, løbende anmode politiet om indsigt i sagens status. Dette skal ses i lyset af, at det er én af advokatens opgaver at holde klienten orienteret om sagens forløb. Dette fremgår af betænkning 1102/1987, side 41-43.

Hvis den sigtede er varetægtsfængslet, kan bistandsadvokaten opleve, at klienten har behov for information om udfaldet af retsmøder, herunder eventuelle fristforlængelser. Da bistandsadvokaten ikke er involveret i retsmøder vedrørende fristforlængelser, kan forurettede søge information hos politiet.

4.3. Kommunikation med klienten

Det er vigtigt, at bistandsadvokaten yder rådgivning på en måde, som er letforståelig og tilgængelig for klienten, og at der anvendes et klart og enkelt sprog. I den forbindelse skal bistandsadvokaten være særligt opmærksom på, at klienten ofte befinder sig i en sårbar situation, og at klienten kan være psykisk påvirket af det, som er sket, på forskellige måder. Denne påvirkning kan således være både åbenlys eller skjult.

Bistandsadvokaten kan, som et supplement til egen og politiets vejledning, henvise sin klient til Offerrådgivningen eller andre relevante, eventuelt specialiserede tilbud, hvis advokaten vurderer, at det er nødvendigt eller hensigtsmæssigt for klienten.

Hvis klienten er psykisk påvirket, bør bistandsadvokaten rådgive klienten om at søge egen læge for at få henvisning til en psykolog. Der bør vejledes om, at der er mulighed for at få vederlagsfri eller tilskudsberettigede 12 samtaler hos en psykolog med såkaldt ydernummer,

¹² Ibid., afsnit 2.2.

dvs. en psykolog, der har en aftale med regionen om at kunne behandle patienter med tilskud fra den offentlige sygesikring.¹³

Bistandsadvokaten skal tage hensyn til klientens individuelle forhold, herunder social udsathed, alder, modenhed, intellektuelle og følelsesmæssige kapacitet, eventuelle læse- og skrivevanskeligheder eller fysiske/ mentale handicap. Oplysningerne bør være tilstrækkeligt klare, så klienten har mulighed for at træffe informerede beslutninger om sin rolle i sagen. Dette spiller en særlig rolle i de situationer, hvor det, klienten har været udsat for, er begået af en nærtstående. Bistandsadvokaten skal i den forbindelse klart og tydeligt forklare om vidnefritagelsesreglerne, jf. retsplejelovens § 171.

Endelig bør bistandsadvokaten være tilgængelig for klienten, og som ved alle andre klientforhold besvare henvendelser indenfor rimelig tid. Ifølge de advokatetiske regler artikel 40 skal advokaten i passende omfang holde sin klient underrettet om sagens forløb. Det følger tillige af Advokatnævnets praksis, at en advokat, der ikke fremmer sagen behørigt og derved udviser smøl, tilsidesætter god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Det er selvsagt vigtigt, at bistandsadvokaten er opmærksom på at overholde sine etiske forpligtelser. Bistandsadvokaten må under ingen omstændigheder tilskynde eller på anden måde medvirke til, at klienten tilpasser sin forklaring, afgiver urigtig forklaring eller fremlægger falske beviser. En sådan adfærd vil være i strid med god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, herunder de vejledende advokatetiske regler artikel 41 og 48, hvorefter en advokat ikke må gå videre end berettigede hensyn til klientens interesser tilsiger og under sagens førelse skal udvise respekt for retten, andre myndigheder og de regler, som sagen skal afgøres efter. Bistandsadvokaten bør rådgive klienten om, at klienten skal tale sandt over for politiet og i retten.

Hvis bistandsadvokaten skulle komme i kontakt med andre vidner i sagen end klienten, skal bistandsadvokaten opføre sig hensynsfuldt og undgå at påvirke vidnerne. Bistandsadvokaten bør gøre sin klient opmærksom på, at klienten bør undgå at tale med andre vidner om sagen, således at klienten i en eventuel retssag er upåvirket af andre beviser i sagen og derved fremstår troværdig i sin forklaring om egne oplevelser.

4.4. Deltagelse i afhøringer hos politiet

En bistandsadvokat har ret til at overvære afhøringer af klienten og har ret til at stille yderligere spørgsmål til klienten, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 1. Bestemmelsen gælder som udgangspunkt både afhøringer i retten og afhøringer hos politiet. Om muligheden for at stille spørgsmål i retten henvises til kapitel 5. Bistandsadvokatens rolle i forbindelse med hovedforhandlingen. Hos politiet er der i praksis mulighed for at stille supplerende spørgsmål til det faktuelle, til klientens tilstand samt eventuelle følger af det anmeldte forhold.

13 Se nærmere Sundhed.dk. Psykologhjælp. Tilgængeligt den 22. september 2025: <https://www.sundhed.dk/borger/patientrettigheder/tilskud-stoettemuligheder/gratis-behandling-og-tilskud/psykologhjælp/>

Personer udsat for vold, voldtægt og røveri (henvisningsgruppe 1) kan modtage vederlagsfri psykologbehandling. Det samme gælder for unge mellem 18 og 24 år, hvis de er henvist med angst og depression.

I forbindelse med en afhøring hos politiet skal bistandsadvokaten præcisere over for sin klient, hvad bistandsadvokatens rolle er, herunder at advokaten ikke må rådgive om, hvad og hvordan der svares på politiets spørgsmål. Bistandsadvokaten skal, som et supplement til den vejledning som politiet typisk vil give, vejlede sin klient om, hvordan afhøringen kommer til at foregå. Der kan endvidere være behov for at forklare formålet med de spørgsmål, som politiet stiller, hvis politiet ikke selv giver denne forklaring.

Bistandsadvokaten skal sikre, at klienten er behørigt vejledt om og forstår betydningen af vidnefritagelsesreglerne i de tilfælde, hvor disse er relevante, jf. retsplejelovens § 171. Politiet skal ligeledes vejlede om vidnefritagelsesreglerne forud for afhøringen.

Hvis politiet optager afhøringen, bør bistandsadvokaten sikre sig, at klienten er blevet gjort bekendt med dette. Som et supplement til politiets vejledning bør bistandsadvokaten også forklare, hvorfor afhøringen optages, og hvilken betydning optagelsen har, herunder at den indgår som en del af sagen.

Bistandsadvokaten bør være særlig opmærksom på, om klienten har delt private informationer med politiet, såsom adresser, som det er u hensigtsmæssigt, at den mistænkte eller sigtede får adgang til. Helt konkret skal bistandsadvokaten være opmærksom på, om der er behov for at klienten er navne- og adressebeskyttet i politiets sagsakter. I den forbindelse kan det være relevant at gøre det klart for klienten, at denne ikke derved er anonym i sagen.

I sager om seksualforbrydelser skal bistandsadvokaten være opmærksom på reglen i retsplejelovens § 185, stk. 2. Bestemmelsen fastslår, at bevisførelse om den forurettedes tidligere seksuelle adfærd som det klare udgangspunkt ikke må finde sted, og i givet fald kun på den måde og i den udstrækning, som retten bestemmer. Bestemmelsen vedrører bevisførelse i retten, der således kun kan tillades, hvis det er af væsentlig betydning for sagen. Imidlertid er det oplagt for en forsvarer at ønske bevisførelse om forurettedes tidligere seksuelle adfærd, hvis det har været et tema under afhøringen hos politiet. Bistandsadvokaten bør være opmærksom på dette mulige problem og være med til at sikre, at kun relevante spørgsmål herom bliver indført i politirapporten. Det er dog samtidig vigtigt at gentage, at bistandsadvokaten ikke må påvirke klientens forklaring, og at politiets opgave er at få en sag behørigt oplyst af hensyn til såvel den forurettede som den mistænkte eller sigtede.

Der kan under en afhøring være behov for en pause for at tale med klienten i enerum. Det kan være både på klientens eller advokatens foranledning.

Bistandsadvokaten bør være særligt opmærksom på at yde grundig vejledning i de situationer, hvor der kan blive tale om at optage klientens forklaring på video, også i tilfælde, hvor klienten er over 13 år og dermed ikke automatisk afhøres til video. Der skal i den forbindelse henvises til retsplejelovens § 745 e, stk. 1, hvori der oplyses en række situationer, hvor videoafhøring af den forurettede kan komme på tale. Det omfatter eksempelvis sager vedrørende seksualforbrydelser, vold i nære relationer og andre alvorlige personfarlige forbrydelser, hvor hensynet til den forurettede tilsiger en skånsom afhøringsform.

Bistandsadvokaten kan desuden have en særlig rolle, hvis pågældende opdager, at klienten har en alvorlig psykisk lidelse eller væsentlig funktionsnedsættelse. I givet fald kan advokaten være den, der anmoder om, at politiets afhøring af klienten optages på video, jf. retsplejelovens § 745 e, stk. 1, nr. 4.

Siden den 1. marts 2021 har der været et særligt fokus på sager om voldtægt begået mod personer over 15 år. I medfør af retsplejelovens § 745 e, stk. 1, nr. 5 kan der også i disse sager fremsættes anmodning om, at politiets afhøring af forurettede optages på video. Ordningen er tiltænkt som et tilbud til den forurettede, og det er derfor af væsentlig betydning, at bistandsadvokaten sikrer, at klienten klart og tydeligt informeres om, hvad en videoafhøring indebærer.

Bistandsadvokaten skal forklare klienten om, at den mistænkte eller sigtede, sammen med sin forsvarsadvokat, vil få mulighed for at se videooptagelsen af klientens forklaring, eventuelt allerede inden den mistænkte/sigtede selv udtaler sig til sagen. Denne information bør gives allerede inden, klienten tager stilling til, om tilbuddet skal benyttes eller i hvert fald inden, klienten skal afgive sin forklaring. Det skal samtidig præciseres, at en videoafhøring ikke fritager klienten for at møde i retten i forbindelse med en eventuel retssag og besvarelse af eventuelle supplerende spørgsmål.

Bistandsadvokaten skal med andre ord skitsere fordelene og ulemperne ved videoafhøring for klienten, så klienten kan tage en beslutning på veloplyst grundlag i relation til, om vedkommende vil gøre brug af tilbuddet om at lade sig videoafhøre. For så vidt angår videoafhøringer af børn og særligt sårbare klienter, jf. retsplejelovens § 745 e, stk. 1, nr. 1-4, henvises til afsnit 6.2. Børnehussager.

Hvis der har været foretaget en fonetisk afhøring, vil bistandsadvokaten af politiet blive bedt om gennemgå afhøringsrapporten med sin klient. Gennemgangen kan finde sted telefonisk, digitalt eller ved et fysisk møde, alt efter hvad der passer klienten og advokaten bedst. Bistandsadvokaten skal sikre, at afhøringsrapporten er i overensstemmelse med klientens erindring om sin forklaring af hændelsesforløbet, og eventuelle kommentarer til afhøringsrapporten vil blive bilagt og indgå i sagen. Bistandsadvokaten bør ikke tilføje ny information til afhøringsrapporten. Formålet med gennemgangen skal kun være at korrigere misforståelser, rette fejl, eller tilføje oplysninger, som klienten mener er blevet udeladt, selvom det blev forklaret til politiet.

Politiet vil ofte anmode klienten om at tage stilling til, om afhøringsrapporten kan underskrives. Bistandsadvokaten må forklare, at klienten ved at underskrive rapporten tilkendegiver, at vedkommende genkender og erindrer de beskrevne forhold på den måde, som det fremgår af rapporten.

Hvis en klient under 18 år anmodes om at underskrive en afhøringsrapport, skal bistandsadvokaten sikre, at der gives tydelig og forståelig vejledning om betydningen af en eventuel underskrift.

Bistandsadvokaten skal være opmærksom på, at afhøringsrapporten ikke må udleveres til klienten, jf. retsplejelovens § 741c, stk. 3. Der henvises i den forbindelse til afsnit 4.6. Adgang til sagsakter.

4.5. Bistandsadvokatens rolle i relation til sagens beviser

Bistandsadvokaten bør være opmærksom på, om der er grundlag for at opfordre politiet til at indhente erklæringer fra relevante fagpersoner, såsom klientens læge, psykolog, psykiater, socialrådgiver eller kommunale sagsbehandlere, hvis ikke politiet selv gør dette som en del af efterforskningen.

De indhentede oplysninger bliver en del af straffesagens materiale og kan indgå i vurderingen af skyldsspørgsmålet. Hvis oplysningerne indhentes af politiet, afholder politiet eventuelle udgifter forbundet hermed.

Bistandsadvokaten kan opfordre sin klient til at dele relevant dokumentation, såsom tidligere korrespondance eller samtaler med den mistænkte, sigtede eller andre relevante personer, med politiet. Det kan også være nyttigt at dokumentere udviklingen af eventuelle skader ved at tage billeder eller videoer.

Endelig bør bistandsadvokaten informere klienten om vigtigheden af at kunne dokumentere henvendelser fra den mistænkte, sigtede, tiltalte, eller andre relevante personer, under sagen, og opfordre klienten til at dele denne dokumentation med politiet for at understøtte oplysningen af sagen.

Hvis det er bistandsadvokaten eller klienten selv, der indhenter oplysninger om klientens skader, følgevirkninger mv., vil det som altovervejende udgangspunkt alene kunne tjene som dokumentation for et eventuelt erstatningskrav. Der henvises til kapitel 7. Bistandsadvokatens rolle i relation til erstatningskrav.

4.6. Adgang til sagsakter

Efter bestemmelsen i retsplejelovens § 741 c sondres mellem retten til at modtage akter under sagens efterforskning og retten til at modtage akter, når der er rejst tiltale. Frem til at der er rejst tiltale, har en bistandsadvokat kun krav på at modtage det rapportmateriale, der vedrører egen klient, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 2, 1. pkt. Dette vil omfatte klientens forklaring(er) til politiet, fotos, besigtigelse, personundersøgelse mv.

Først når der er rejst tiltale, har bistandsadvokaten krav på at få alle sagens akter, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 2, 2. pkt.

I praksis sender politiet ofte løbende efterforskningsmaterialet til bistandsadvokaten. Det kan være en fordel at være orienteret, men bistandsadvokaten skal være opmærksom på, at man – i langt de fleste tilfælde – ikke må informere sin klient om de af politiet foretagne efterforskningsskridt eller resultatet heraf. Hvis der er et konkret behov for at informere klienten om efterforskningsskridt, skal dette afklares med politiet. Bistandsadvokaten skal indhente politiets samtykke, før vedkommende videregiver oplysninger til sin klient – eller overlade det til politiet selv at formidle informationen, så bistandsadvokaten undgår utilsigtet at gribe ind i efterforskningen eller ødelægge politiets efterforschningsstrategi.

Bistandsadvokaten må ej heller udlevere materiale modtaget som led i sagen til klienten eller andre. Dette indebærer, at klienten ikke må få udleveret eksempelvis en udskrift af sin egen forklaring til politiet. Bistandsadvokaten må dog gerne gøre sin klient bekendt med indholdet af sin egen forklaring. Som anført i afsnit 4.4. Deltagelse i afhøringer hos politiet, vil der tilmed være en del situationer, hvor politiet beder bistandsadvokaten om at gennemgå forurettedes forklaring sammen med denne med henblik på at opnå godkendelse af indholdet i rapporten.

Bistandsadvokaten må heller ikke gennemgå en personundersøgelse eller fotos af klienten med klienten, da dette er en del af politiets efterforskningsmateriale. Skulle der konkret vise sig et behov herfor, skal advokaten sikre sig politiets samtykke, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 3.

Baggrunden for disse regler er, at bistandsadvokaten skal medvirke til, at klienten kan fremstå som et reelt vidne i retten og ikke er påvirket af kendskab til politiets efterforskning. Det er essentielt, at klienten er i stand til at svare umiddelbart og ærligt på de spørgsmål, som bliver stillet i retten, og uden hensyntagen til viden om øvrige beviser i sagen. Bistandsadvokaten bør i den forbindelse også være opmærksom på, at en overlevering eller deling af akter med klienten eller andre i strid med retsplejelovens § 741 c, stk. 3, vil være i strid med god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, men også muligt strafbart, jf. straffelovens § 152, stk. 1, og § 155, jf. retsplejelovens § 129.

Reglen om, at advokaten ikke må udlevere noget fra sagens akter til “andre”, gælder i sagens natur ikke, hvis der sker ombeskikkelse til en anden advokat, jf. herom afsnit 3.2. Når en advokat påtager sig en bistandssag.

Der kan i praksis være situationer, hvor et forsikringsselskab beder bistandsadvokaten sende (uddrag af) sagens akter. Her gælder hovedreglen, at det ikke må ske uden, at bistandsadvokaten indhenter politiets samtykke.

Kap. 5. Bistandsadvokatens rolle i forbindelse med hovedforhandlingen

5.1. Processuel stilling

Overordnet har bistandsadvokaten meget få processuelle beføjelser under hovedforhandlingen. Der findes ikke en lovmæssig opremsning af rettighederne, men der er vejledning at hente i retsplejelovens § 741 c, stk. 1. Af denne bestemmelse fremgår det:

“Advokaten har adgang til at overvære afhøringer af den forurettede såvel hos politiet som i retten og har ret til at stille yderligere spørgsmål til den forurettede. Advokaten har ret til at gøre indsigelse mod en bevisførelse i strid med retsplejelovens § 185, stk. 2. Advokaten underrettes om tidspunktet for afhøringer. Retsmøder, hvor forurettede skal afhøres, berammes så vidt muligt efter aftale med bistandsadvokaten. Advokaten underrettes om andre retsmøder, herunder retsmøder efter retsplejelovens § 831.”

Advokaten har således ret til at blive inddraget ved berømmelse, hvis klienten skal vidne, ret til at være til stede sammen med sin klient i retten, ret til at stille klienten spørgsmål om et fremsat erstatningskrav og procedere kravet samt ret til at gøre indsigelse mod bevisførelse i strid med retsplejelovens § 185, stk. 2, dvs. bevisførelse om klientens tidligere seksuelle adfærd i sager om seksuelle overgreb.¹⁴

Af bemærkningerne til retsplejelovens § 741 c, stk. 1 fremgår nærmere, at bestemmelsen ikke regulerer bistandsadvokatens processuelle stilling under retssagen.¹⁵ Det er derfor i høj grad op til domstolene at fastlægge bistandsadvokatens beføjelser i forbindelse med den almindelige retsledelse.

Det fremgår dog af forarbejderne, at bistandsadvokaten ikke må vejlede den forurettede om, hvordan vedkommende umiddelbart skal besvare spørgsmål under afhøringen i retten. Desuden fastslås det, at bistandsadvokaten ikke må agere som en yderligere anklager under retsmødet.¹⁶ Bistandsadvokaten må derfor ikke procedere vedrørende skyldspørgsmålet og/eller strafudmålingen, men kan derimod håndtere formelle begæringer og spørgsmål om erstatning.¹⁷

De formelle begæringer, som er oplagte for bistandsadvokaten at håndtere, er spørgsmål om lukkede døre efter retsplejelovens §§ 29-29 a, navneforbud efter retsplejelovens § 31 og retsplejelovens § 1017 b, referatforbud efter retsplejelovens § 30, begæring om at tiltalte ikke er til stede efter retsplejelovens § 856, eller begæring om at bestemte personer ikke er til stede efter retsplejelovens § 28 b, stk. 3.

¹⁴ Se TfK 2020.940 V:

Under en sag om voldtægt, anmodede forsvarsadvokaten om, at der blev fremlagt oplysninger om, hvorvidt forurettede var dømt eller sigtet for falsk anmeldelse vedrørende tidligere voldtægtsforhold. Byretten bestemte, at bistandsadvokaten ikke måtte udtale sig om spørgsmålet, hvilket landsretten stadfæstede.

¹⁵ Justitsministeriet (27. november 1979). LFF 1979-11-27 nr. 45 (Advokatbistand til den forurettede)., Bemærkninger til de enkelte bestemmelser, Til § 741 c

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Udvalg nedsat af Justitsministeriet (6. juni 1983). Betænkning om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager, s. 44

Som det altovervejende udgangspunkt møder bistandsadvokaten (først) i retten på det tidspunkt, hvor klienten skal afgive vidneforklaring. Der kan være situationer eller sager, hvor det er nødvendigt eller relevant at give møde fra hovedforhandlingens begyndelse. Det kan eksempelvis være for at fremsætte formelle begæringer eller sikre sig, at særligt personfølsomme oplysninger ikke forevises under forelæggelsen eller i forbindelse med afhøring af tiltalte eller andre vidner, uden at der er lukkede døre. I nogle tilfælde kan det give mening, at varetagelsen af dette hensyn til den forurettede håndteres af anklagemyndigheden. I praksis vil det kunne ske efter konkret aftale med den mødende anklager. Bistandsadvokaten bør sikre, at klienten er klar over, at advokaten ikke møder før, klienten er indkaldt til at afgive forklaring.

I visse situationer er der slet ikke behov for, at bistandsadvokaten deltager i retsmødet. Hvis klienten således ikke har et erstatningskrav, og er tryk ved at møde i retten alene, efter at have fået en grundig vejledning om, hvordan retsmødet kommer til at forløbe, kan bistandsadvokaten undlade at møde. Retten og sagens parter skal naturligvis informeres, ligesom bistandsadvokaten skriftligt bør bekræfte over for klienten, at der er indgået aftale om, at denne møder alene. Det kan derimod være i strid med god advokatskik og manglende varetagelse af klientens interesser, hvis bistandsadvokaten går ud fra, at klienten kan give møde selv og således hverken giver møde eller fremsætter et forbehold for erstatningskrav.¹⁸

5.2. Før hovedforhandlingen – møde med klienten

Bistandsadvokaten bør holde et møde med klienten for at vejlede om, hvordan en hovedforhandling foregår, og hvad klienten kan forvente. Mødet skal klarlægge, om der er grundlag for at fremsætte formelle begæringer, om der er et erstatningskrav, samt give klienten mulighed for at få besvaret eventuelle spørgsmål.

Den mest hensigtsmæssige ramme for dette arbejde er, at bistandsadvokaten indkalder klienten til et fysisk møde på advokatens kontor eller (hvis geografiske eller andre forhold nødvendiggør det) et online møde.

En videnskabelig afhandling fra Københavns Universitet (2020)¹⁹ fremhæver flere vigtige opmærksomhedspunkter i relation til forurettedes forhold til retten, som bistandsadvokaten med fordel kan notere sig. Det fremgår af afhandlingen, at:

'(1) Mange af de forurettede, der vidnede i retten, var ubehageligt tilpas ved at vente sammen med tiltalte.

(2) De forurettede var ofte forvirrede over/nervøse ved deres egen rolle i retten. (...)

(3) En del forurettede var utilpasse ved selve indretningen af retslokalet (...)

¹⁸ Jf. eksempelvis Advokatnævnets kendelse af den 30. april 2023 (2023-3646)

¹⁹ Holmberg, L., Asmussen, I. H., Adrian, L., & Johansen, L. V. (2020). *Forurettedes møde med retssystemet: fra anmeldelse til afgørelse*. Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet. Link tilgået den 19. september 2025:

(4) En del af de forurettede undrede sig over, at de ikke automatisk fik besked om, at der var faldet dom, (...)

(5) Det er besværligt for forurettede, at erstatningsspørgsmål ikke afgøres i samme ombæring som selve sagen.”²⁰

De fleste klienter, som en bistandsadvokat kommer i kontakt med, har ingen eller yderst begrænset erfaring med retssystemet. Hvis klienten skal afgive vidneforklaring, skal formålet forklares, retssalens indretning bør beskrives, ligesom klienten skal oplyses om betydningen af den indledende sandhedsformaning.

Det er vigtigt at redegøre for forhold, der for mange advokater kan forekomme elementært, herunder hvordan en vidneafhøring typisk forløber. Det bør blandt andet forklares, at det som udgangspunkt er anklageren, der stiller spørgsmål først, efterfulgt af forsvarsadvokaten, og i nogle tilfælde retsformanden, samt eventuelt bistandsadvokaten selv. Bistandsadvokaten bør også orientere klienten om de forskellige aktørers roller under hovedforhandlingen, herunder dommerens og eventuelle domsmænds funktion.

Bistandsadvokaten skal forklare forsvarsadvokatens rolle, herunder at de skal varetage deres klients interesser, hvilket kan indebære, at der stilles spørgsmål, der af den forurettede kan opleves kritiske. Bistandsadvokaten kan oplyse, at forsvarerens spørgsmål ofte tager udgangspunkt i tiltaltes forklaring. Bistandsadvokaten bør vejlede klienten om at lytte godt efter og kun svare, når der stilles et spørgsmål, samt opfordre klienten til at tilkendegive, hvis et spørgsmål ikke er forstået.

Bistandsadvokaten bør forklare sin klient, at der ikke findes ”forkerte” svar under vidneforklaringen, og at det er naturligt at være nervøs eller glemme detaljer. Bistandsadvokaten kan med fordel informere klienten om, at denne – i tilfælde af at der er ting, som vedkommende ikke kan huske under vidneforklaringen – kan blive foreholdt ét eller flere afsnit fra afhøringen hos politiet.

En klient vil ofte på et møde anmode om at få en kopi af sin forklaring til politiet. Det skal gentages, at bistandsadvokaten ikke må udlevere noget fra sagen, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 3, 2. pkt. 2. Af samme bestemmelse fremgår, at advokaten ikke må gennemgå sagens akter med sin klient, bortset fra klientens egen forklaring. Bistandsadvokaten må således gerne gennemgå forklaringen med klienten under mødet på kontoret, men det kan ikke antages at være et krav, at dette gøres. Det vil ofte få en klient til at føle sig forpligtet til at huske, hvad der er fortalt til politiet, i stedet for at afgive en fri forklaring i retten, baseret på klientens reelle hukommelse. Se nærmere i afsnit 4.6. Adgang til sagsakter.

I sager, hvor et barn er blevet videoafhørt, og hvor bistandsadvokaten er i kontakt med barnets forældre, bør det afklares, om forælderen ønsker og har mulighed for at overvære afspilningen af videoafhøringen i retten. Dette afhænger naturligvis også af, om forælderen selv skal afgive forklaring som vidne, hvilket i så fald udelukker tilstedeværelse under af-

²⁰ Ibid., s. 69

spilningen. Der henvises til kapitel 6. Bistandsadvokatens rolle i relation til sager om børn og andre umyndige.

I sager, hvor den tiltalte er en kæreste, ægtefælle, forælder eller en anden nær pårørende til den forurettede, skal bistandsadvokaten vejlede sin klient om reglerne om vidnefritagelse, jf. retsplejelovens § 171. Hvis klienten ikke ønsker at afgive forklaring, skal bistandsadvokaten forberede vedkommende på muligheden for, at retten kan udstede et vidnepålæg.

Hvis klienten ikke ønsker at udtale sig i retten, kan bistandsadvokaten informere anklagemyndigheden herom på forhånd, så anklageren er forberedt på dette og eventuelt kan tage højde herfor i den videre tilrettelæggelse af sagen.

Bistandsadvokaten bør i øvrigt forklare sin klient, at retsmøder som udgangspunkt er offentlige, medmindre retten træffer beslutning om at afholde dem for lukkede døre. Bistandsadvokaten skal til mødet med klienten vejlede om reglerne i retsplejelovens §§ 29 – 29 a og få afklaret, om klienten ønsker, at der fremsættes begæring om, at dennes forklaring sker for lukkede døre. Hvis klienten er meget sårbar og gerne vil have dørene lukkede under sin forklaring, men har et behov for, at en støtteperson er til stede under retsmødet, kan retten tillade dette.

Det er ikke ualmindeligt, at klienten ønsker at have en ven eller et familiemedlem med til retsmødet. Her bør bistandsadvokaten gøre klienten opmærksom på, at personer, som selv skal afgive forklaring som vidner, ikke må overvære retsmødet forud for deres egen afhøring. Bistandsadvokaten skal i den forbindelse også vejlede om, at en person, der overværer eksempelvis den tiltaltes forklaring, ikke må videregive indholdet heraf til klienten, før denne selv har afgivet vidneforklaring. Endelig bør bistandsadvokaten vejlede sin klient om vigtigheden af at undgå at diskutere sagen med andre vidner. Dette er for at sikre, at forklaringen forbliver så upåvirket og troværdig som mulig.

På mødet skal bistandsadvokaten forklare klienten om reglen i retsplejelovens § 856, hvorefter retten – efter anmodning – kan beslutte, at den tiltalte skal føres udenfor retslokalet, når klienten skal afgive forklaring i retten. Hvorvidt den tiltalte skal være til stede i retslokalet, når klienten afgiver forklaring, afhænger af, om særlige grunde taler for, at denne ikke vil være i stand til at afgive en uforbeholden forklaring, mens den tiltalte er til stede. Hvis klienten blot synes, at det er ubehageligt, bør bistandsadvokaten ikke fremsætte begæringen.²¹ Bistandsadvokaten anbefales desuden at informere sin klient om, at retten til brug for afgørelsen af om anmodningen skal imødekommes, ofte har brug for at høre forurettede selv forklare, hvorfor vedkommende ikke mener at kunne afgive en uforbeholden forklaring med tiltalte til stede.

I praksis løses udfordringen i forhold til klientens frygt og ubehag ofte ved, at den tiltalte tager plads bagerst i retslokalet under vidneforklaringen. Bistandsadvokaten bør præsentere sin klient for denne mulighed som et alternativ til at anmode om, at tiltalte føres ud af retslokalet. Dette kan bidrage til en mere smidig afvikling af hovedforhandlingen og bør ses i lyset af, at det klare udgangspunkt er, at den tiltalte har ret til at overvære hele hoved-

²¹ En afgørelse om ikke at imødekomme en begæring efter retsplejelovens § 856 kan principielt kæres, jf. retsplejelovens 968, stk. 5, nr. 6. Dette ses ikke at være sket i praksis.

forhandlingen. Hertil kommer, at det kan være af betydning for klienten at overkomme sin frygt for den tiltalte og netop ikke bede om, at denne føres udenfor retslokalet.

Hvis klienten insisterer på, at bistandsadvokaten skal fremsætte anmodning om at få den tiltalte ført ud, skal advokaten sikre sig, at klienten er klar over, at den tiltalte hører forklaringen fra det lytterum, som den tiltalte vil være placeret i.

Sædvanligvis vil en anmodning efter retsplejelovens § 856 blive fremsat en uge før hovedforhandlingen, hvilket i praksis er den gældende frist for at fremsætte klientens erstatningskrav overfor retten.

Bistandsadvokaten skal dog være opmærksom på reglen i retsplejelovens § 845, hvorefter retten – efter anmodning – kan træffe afgørelse om, at den tiltalte føres ud af retslokalet under klientens forklaring, forud for hovedforhandlingen. Det kan være af stor betydning for klienten at få dette afklaret i god tid, før denne skal i retten.

Uanset om anmodning efter retsplejelovens § 856 fremsættes længe før hovedforhandlingen, en uge før eller på dagen for hovedforhandlingen kan det være relevant at understøtte anmodningen med en udtalelse fra klientens læge, psykolog eller psykiater. Det vil i udgangspunktet være forurettedes egen forklaring og fremtræden i retten mv., som retten lægger vægt på, når der skal træffes afgørelse i relation til anmodning efter retsplejelovens § 856, jf. I de særlige tilfælde, hvor klienten er usædvanligt påvirket af at skulle afgive forklaring, mens den tiltalte er til stede, og bistandsadvokaten derfor mener, at der skal anmodes om dette før retsmødet, vil retten som regel i praksis kun imødekomme den forudgående anmodning, hvis der kan fremlægges dokumentation – eksempelvis en erklæring – som støtter anmodningen.

Allerede under mødet før hovedforhandlingen, bør bistandsadvokaten gøre sin klient opmærksom på, at den tiltalte (dømte) eller anklagemyndigheden kan anke dommen til landsretten og forklare klienten, hvad det indebærer.

Endelig skal bistandsadvokaten under mødet afklare, om klienten har et erstatningskrav. Erstatningskrav skal dokumenteres, opgøres og forberedes med henblik på at kunne fremsættes under retsmødet. I relation til erstatning henvises til kapitel 7. Bistandsadvokatens rolle i relation til erstatningskrav.

5.3. Før hovedforhandlingen – oplysninger til retten

Som oplyst indledningsvist har bistandsadvokaten ret til at blive inddraget i berømmelse af en hovedforhandling, hvis klienten skal afgive vidneforklaring. I sager, hvor klienten ikke skal møde, underrettes bistandsadvokaten om retsmødet og vil typisk kun møde, hvor der er relevante formelle begæringer og/eller et erstatningskrav, der skal fremsættes og procederes.

En uge før hovedforhandlingen skal bistandsadvokaten indsende en skriftlig meddelelse til retten, anklagemyndigheden og forsvarsadvokaten, hvori et eventuelt erstatningskrav fremsættes.

Brevet til retten, anklagemyndigheden og forsvarsadvokaten bør også indeholde de formelle begæringer, som bistandsadvokaten vil fremsætte på klientens vegne. Af praktiske årsager bør brevet tillige indeholde oplysning om, hvornår bistandsadvokaten vil være til stede under hovedforhandlingen.

Hvis der er et aktuelt trusselsbillede, som gør, at der skal tages særlige forholdsregler i relation til de praktiske rammer for retsmødet, kan bistandsadvokaten med fordel kontakte rettens personale herom inden retsmødet. I de mere alvorlige sager med oplagt højt trusselsniveau, kan politiet kontaktes, hvis de ikke allerede har tilbudt at eskortere klienten til retsmødet.

Hvis hovedforhandlingen strækker sig over flere dage, kan det i visse tilfælde være hensigtsmæssigt, at bistandsadvokaten møder på den første dag, selvom klientens vidneforklaring først skal afgives senere.

Der kan være flere grunde til dette, herunder hvis bistandsadvokaten ønsker:

- At nedlægge navneforbud eller sikre dørlukning i forbindelse med dokumentation i form af billeder eller videomateriale.
- At kontrollere om journalister er til stede, og om der sker live-blogging, samt – hvis nødvendigt – anmode om referatforbud.
- At være til stede under tiltaltes forklaring, hvis der verserer andre sager, hvor tiltalte og klienten er involveret.
- At varetage klientens behov for/ønske om protest mod afspilning af videoafhøringer eller mod at bestemte vidner føres, eksempelvis efter reglerne i retsplejelovens §§ 169 og 170, stk. 3.

5.4. Under hovedforhandlingen

Det anbefales, at bistandsadvokaten mødes med klienten lige før denne skal afgive vidneforklaring og ledsager klienten ind i retssalen for at skabe tryghed.

Bistandsadvokaten anbefales at sætte sig ved siden af eller i hvert fald i nærheden af klienten, når denne skal afgive vidneforklaring. Ideelt set bør der være mulighed for at have øjenkontakt med klienten, både for at skabe tryghed og for at kunne træde til, hvis klienten har brug for en pause, vand eller andet.

Hvis klienten fremstår meget nervøs ved ankomsten til retslokalet, anbefales det, at bistandsadvokaten tager initiativ til at skabe ro og tryghed. Dette kan eksempelvis ske ved at tilbyde klienten et glas vand.

I det omfang der er fremsat begæring om lukkede døre og/eller der kan være tale om påberåbelse af § 1017 b, kan det være nødvendigt for bistandsadvokaten at gentage den formelle

begæring på dagen for hovedforhandlingen for at sikre, at retten tager stilling, henholdsvis pressen er opmærksomme.

Bistandsadvokaten må ikke vejlede sin klient om besvarelse af spørgsmål eller på anden vis blande sig i anklagerens og forsvarerens afhøring. Imidlertid må bistandsadvokaten teoretisk set gerne protestere, hvis der bliver stillet irrelevante spørgsmål til klienten.²² I praksis vil det være op til retsformanden, som en del af den almindelige retsledelse, at gribe ind i de situationer, uanset om bistandsadvokaten har protesteret eller ej.

I sager om seksuelle overgreb skal bistandsadvokaten være opmærksom på muligheden for at gøre indsigelse mod en bevisførelse, der strider mod retsplejelovens § 185, stk. 2, som forbyder inddragelse af den forurettedes tidligere seksuelle adfærd, medmindre den har væsentlig betydning for sagen.

Hvis forsvarsadvokaten stiller spørgsmål til, hvorvidt forurettede selv har begået noget strafbart, skal bistandsadvokaten gøre opmærksom på, at klienten ikke har pligt til at udtale sig om selvinkriminerende forhold, jf. § 171, stk. 2, nr. 1.

Hvis bistandsadvokaten skal fremsætte et erstatningskrav under retsmødet, er det helt oplagt bistandsadvokaten, der spørger klienten ind til, hvordan vedkommende har haft det siden hændelsen, eller stiller andre spørgsmål til klienten i relation til erstatningskravet. Der henvises i øvrigt til kapitel 7. Bistandsadvokatens rolle i relation til erstatningskrav.

5.5. Efter hovedforhandlingen

Beskikkelsen af bistandshvervet ophører ved hovedforhandlingens afslutning. Der vil dog fra klientens side typisk være et behov for at tale med bistandsadvokaten om, hvordan det gik og få oplyst den videre proces.

Bistandsadvokaten bør gøre sin klient opmærksom på, at denne ikke automatisk får besked om sagens udfald, idet mange forurettede (som nævnt under afsnit 5.1. Processuel stilling) fejlagtigt antager dette. I praksis kan det løses ved, at bistandsadvokaten aftaler med enten anklageren eller forsvareren, at denne informerer bistandsadvokaten om sagens udfald, så advokaten kan orientere klienten.

Bistandsadvokaten vil på et tidspunkt efter domsafsigelsen modtage en skriftlig dom, men må ikke udlevere denne til klienten. Hvis klienten ønsker en udskrift af dommen, kan denne selv rekvirere den i retten efter retsplejelovens § 219 a, stk. 7, eller bistandsadvokaten kan anmode om rettens tilladelse til at udlevere en anonymiseret dom, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 4, 2. pkt.

Bistandsadvokaten skal være opmærksom på, at forurettede i visse sager om seksualforbrydelser, har adgang til en vederlagsfri samtale med bistandsadvokaten efter, der er afsagt dom, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 4, 3. og 4. pkt.

Under en sådan samtale skal bistandsadvokaten forklare klienten om indholdet og udfaldet af dommen samt besvare klientens spørgsmål. Det forudsættes i forarbejderne, at samtalen

²² Udvalg nedsat af Justitsministeriet (6. juni 1983). *Betænkning om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager*, s. 42

afholdes i umiddelbar forlængelse af, at der afsiges dom og ikke overstiger én times varighed.²³ De samme regler gælder i relation til afgørelser om tiltalefrafald og påtaleopgivelse. Se afsnit 9.1. Afslutning af en sag uden hovedforhandling.

5.6. Hvis hovedforhandlingen bliver aflyst

Det forekommer, at en hovedforhandling må aflyses. Årsagen vil ofte være, at retsmødet ikke er forkyndt for den tiltalte, eller at den tiltalte udebliver uden lovligt forfald. I sådanne tilfælde skal bistandsadvokaten kunne besvare klientens spørgsmål om den videre proces. En aflysning kan have betydelig følelsesmæssig indvirkning, idet mange klienter har set frem til at få retsmødet gennemført og sagen afsluttet.

Bistandsadvokaten skal i den forbindelse vejlede sin klient om den videre proces, herunder at hovedforhandlingen normalt vil blive omberammet, og at retsformanden kan træffe beslutning om anholdelse af den tiltalte. Ligeledes skal bistandsadvokaten vejlede klienten om, at der kan blive tale om, at sagen enten gennemføres helt eller i hvert fald påbegyndes, selvom den tiltalte, ikke er mødt op. Det kan betyde, at klienten får mulighed for at afgive vidneforklaring ved det fastsatte retsmøde. En bistandsadvokat skal være særligt opmærksom på reglen i retsplejelovens § 855, stk. 2 og 3.

Bistandsadvokaten kan dertil (for god ordens skyld) oplyse om, at en fremmødt klient har ret til vidnegodtgørelse, at transportudgifter til og fra retten i nogle tilfælde dækkes, og at klienten selv skal sende dokumentation og anmodning til retten om godtgørelse for transportudgifter.²⁴ Der kan også være tale om at søge erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, hvis klienten har taget helt eller delvist fri fra job for at vidne i retten. Der skal i så fald afleveres en erklæring fra arbejdsgiver.

²³ Justitsministeriet (10. november 2021). *LFF 2021-11-10 nr. 78 (Styrket indsats mod seksuelle overgreb mod børn og styrket rådgivning af ofre for seksuelle overgreb)*., Bemærkninger til lovforslag, Til § 2, Til nr. 5

²⁴ Anklagemyndigheden (U.D.). *Vidnegodtgørelse*. Link tilgået den 19. september 2025:

Kap. 6. Bistandsadvokatens rolle i relation til sager om børn og andre umyndige

Sommetider er bistandsadvokatens klient et barn under 18 år eller en umyndig person, som er ude af stand til at varetage sine personlige eller økonomiske anliggender grundet alder, hæmmet psykisk udvikling eller anden form for alvorligt svækket helbred. I disse sager er der særlige forhold, som bistandsadvokaten skal være opmærksom på.

Det bemærkes, at bistandsadvokatens rolle over for børn og andre umyndige behandles i et samlet kapitel, fordi nogle regler og hensyn, i relation til persongrupperne, minder om hinanden. Det er dog vigtigt at understrege, at disse grupper også adskiller sig på afgørende punkter.

Når klienten er et barn, skal bistandsadvokaten have øje for, at børn har selvstændige rettigheder, og at hensynet til barnets bedste tillægges afgørende vægt.²⁵

6.1. Kontakt med forældremyndighedsindehaver i sager om børn

Bistandsadvokaten skal indledningsvis have afdækket, hvem der skal have aftalebrevet (opdrags- og prisoplysninger). Det kan være udelukkende klientens forældremyndighedsindehaver(-e) eller tillige klienten, hvis klienten har en vis alder. I udgangspunktet skal begge forældremyndighedsindehavere have en kopi af aftalebrevet, også selvom de ikke bor sammen.

Der kan være særlige hensyn, der bevirker, at forældremyndighedsindehaveren(-e) ikke må få kendskab til, at barnet, eller en anden på barnets vegne, har foretaget en anmeldelse til politiet. Dette kan være, hvis anmeldelsen er relateret til en/flere forælder(-re), eksempelvis i tilfælde om vold i hjemmet. Det kan også være uhensigtsmæssigt, at en/flere forælder(-re) bliver informeret om anmeldelsen i andre situationer, eksempelvis hvis der tidligere har været vold i hjemmet, og anmeldelsen ikke er relateret til dette, men at barnet har en legitim frygt for, at forælderen(-rene) tror, at anmeldelsen omhandler dem, og i sager hvor der kan være fare for æresrelateret vold eller lignende situationer, som udgør en risiko for barnets helbred og velbefindende.

I de situationer kan bistandsadvokaten opfylde sin forpligtelse ved at sende et aftalebrev (opdrags- og prisoplysninger) til den ene forælder, forudsat at denne ikke også er mistænkt, eller den sigtedes/mistænktes/tiltaltes forsvarsadvokat. I nogle af få situationer vil det ikke være muligt at afgive opdrags- og prisoplysninger, og det anbefales i sådanne tilfælde, at

²⁵ Se nærmere om børnevenlig retspleje:

Advokatsamfundet (2021). At forstå børn i krise kræver særlig ekspertise. Besøgt den 27. januar 2026:

FRA (2015) Børnevenlig retspleje – fagpersoners perspektiver og erfaringer. Besøgt den 22. januar 2026: og

APSAC (2023) Forensic Interviewing of Children. Besøgt den 27. januar 2026:

Se dertil skema om børns forståelsesniveauer. Ph.D. A.Foster (2015). Guidelines for Age-Appropriate Interview Questions. Besøgt den 27. januar 2026:

bistandsadvokaten udfærdiger et aftalebrev indeholdende opdrags- og prisoplysninger i sit sagssystem og i tilfælde af Advokatrådets tilsyn kan forevise aftalebrevet.

I tilfælde af at barnet ikke har en forældremyndighedsindehaver, er det i stedet barnets værge, der skal have aftalebrevet, og de samme hensyn, som gør sig gældende i relation til kontakt med forældremyndighedsindehavere, gør sig også gældende i forhold til kontakt med værger.

Hvis barnet/klienten er anbragt udenfor hjemmet, må det være op til en konkret vurdering, om der skal sendes aftalebrev og kommunikeres med en forældremyndighedsindehaver/værge eller barnets/klientens kontaktperson hos kommunen.

Bistandsadvokaten skal være opmærksom på, at det er klienten, der repræsenteres, ikke forældremyndighedsindehaveren/værgen, da der ellers kan opstå interessekonflikter, ligesom bistandsadvokaten strengt taget er afskåret fra at dele oplysninger med forældremyndighedsindehaveren/værgen, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 2 og 3.

Bistandsadvokaten bør kommunikere med forældremyndighedsindehaveren(-erne), hvad vedkommendes/deres rolle(-r) er under sagen. Bistandsadvokaten skal orientere forældremyndighedsindehaveren(-erne) om, at vedkommende/de har ret til at modtage overordnet viden om straffeprocessen, men ikke om indholdet af sagen, idet bistandsadvokaten også er bundet af tavshedspligt i forhold til sagens indhold overfor barnet. Bistandsadvokaten må således ikke dele information om indholdet af sagen med forældremyndighedsindehaver(-e) eller værge(-r), medmindre barnet på et informeret og frivilligt grundlag har samtykket til det.

Når der er tale om sager, der vedrører børn, som er på et så tidligt udviklingsstadium, at de ikke er i stand til at forstå straffeprocessen, vil bistandsadvokaten være nødsaget til alene at kommunikere om processen og i et vist omfang om sagens indhold med forældremyndighedsindehaver(-e) og værge(-r), jf. retsplejelovens § 741 c.

6.2. Børnehussager

Et barn under en vis alder vil blive afhørt af politiet ved en videoafhøring i et af landets børnehuse. Reglerne om videoafhøring fremgår af retsplejelovens § 745 e. Der vil som udgangspunkt altid blive foretaget videoafhøring, når forurettede er under 13 år i. I sager, der vedrører seksuelle overgreb eller vold i nære relationer, vil der tillige kunne foretages videoafhøring, hvis forurettede er over 13 år, men under 15 år. Endelig kan videoafhøring finde anvendelse, når den forurettede er under 18 år, når særlige omstændigheder taler for det, eller når personen er 15 år eller derover, og efterforskningen drejer sig om en seksualforbrydelse, som nævnt i retsplejelovens § 745 e, nr. 5.

Bistandsadvokaten bør være særligt opmærksom på, om politiet påtænker at iværksætte en videoafhøring eller vurderer, at en almindelig (fonetisk) afhøring er passende, og bistandsadvokaten skal påse, at afhøring sker så trygt som muligt.

Når en bistandsadvokat deltager i en afhøring af en klient i børnehuset, er det afgørende, at advokaten har en klar forståelse af de øvrige personers roller og opgaver før, under og efter videoafhøringen.

Der vil altid være en sagsbehandler fra politiet, en anklager og derudover en forsvarsadvokat, som varetager den mistænkte eller sigtedes interesser. Derudover vil der som udgangspunkt være en Børne- og Ungerådgiver fra kommunen, som skal sikre, at barnet ikke lider overlast i forbindelse med afhøringen. Endelig vil der ofte tillige være en psykolog fra Børnehuset til stede eller en tryghedsperson, såsom barnets pædagog, en bedsteforælder eller en anden person, der kan skabe en tryk atmosfære, inden barnet skal afgive sin forklaring.

Det kan være dilemmafyldt at vurdere, om man som bistandsadvokat skal tale med sin klient inden eller efter en afhøring. Dette bør altid bero på en individuel og konkret vurdering i samarbejde med politiet. Det må vurderes, om det er hensigtsmæssigt at hilse på klienten og/eller præsentere sig selv samt forklare sin rolle og opgaver. I mange tilfælde vil det være relevant, at bistandsadvokaten fortæller om sin rolle og opgaver til forældre eller værger før eller efter afhøringen.

Formen og omfanget af klientkontakt vil typisk afhænge af den konkrete situation.

Bistandsadvokaten skal sikre sig, at politiet vejleder barnet om vidnefritagelsesreglerne i retsplejelovens § 171 i starten af afhøringen, og at denne vejledning (også) bliver optaget på video. Hvis politiet ikke giver denne vejledning, kan bistandsadvokaten aktivt få afhøringen stoppet for at anmode politiet om at gøre det, så vejledningen bliver dokumenteret på video.²⁶

Vejledning om reglerne om vidnefritagelse skal forud for en afhøring ske til den, der varetager barnets interesser, dvs. normalt barnets forældre. I tilfælde hvor forældremyndighedsindehaverens/værgens interesse må antages at kollidere med barnets interesse, kan bistandsadvokaten dog på barnets vegne tage stilling til spørgsmålet om vidnefritagelse, jf. U 2022.567 H. Større børn og unge skal selv vejledes om reglerne. Udgangspunktet er, at normalt udviklede børn i alderen 7-8 år og derover vejledes.²⁷

Der kan opstå et dilemma, når man er bistandsadvokat for et barn, hvor det er den ene eller begge forældre, der er mistænkte/sigtede. Spørgsmålet er således, om barnet/klienten ikke kun skal informeres om vidnefritagelsesreglerne, men også om hvad det reelt kan betyde, hvis den ene eller begge forældre bliver idømt en ubetinget fængselsstraf og således risikerer at blive udvist af Danmark.

Bistandsadvokaten skal være opmærksom på, om barnet/klienten risikerer tab af velfærd ved at afgive forklaring til politiet, hvis der er risiko for, at barnets forælder(e) kan blive udvist(e) som følge af barnets vidneforklaring. Såfremt der – af hensyn til barnet/klienten – ikke brydes ind under selve videoafhøringen, vil bistandsadvokaten have mulighed for

26 Retten kan i visse tilfælde sættes i Børnehuset i medfør af retsplejelovens § 747, hvor retten kan træffe afgørelse om vidnepålæg, jf. retsplejelovens § 171, stk. 3. I den forbindelse skal bistandsadvokaten være opmærksom på, at det ikke afskærer muligheden for senere at protestere imod, at videoen afspilles i retten.

27 Anklagemyndigheden (8. november 2024). *Videoafhøring af børn*, pkt. 2.4.3.2.

under en efterfølgende hovedforhandling at nedlægge påstand om, at videoen med barnets/klientens forklaring ikke skal afspilles, da barnet/klienten risikerer tab af velfærd.²⁸

Under videoafhøringen skal bistandsadvokaten være opmærksom på, om barnet viser tegn på ubehag og/eller ikke at ville udtale sig. Dette kan ikke alene komme til udtryk verbalt, men også gennem barnets kropssprog, eller ved at barnet gentagne gange svarer, at det ikke kan huske det, der bliver spurgt om. Hvis barnets/klientens ubehag er meget udtalt, kan bistandsadvokaten bede om, at afhøringen bliver afbrudt, eller at der holdes en pause.

I praksis vil der altid være en pause under afhøringen, hvor man i monitorrummet drøfter, om der er supplerende spørgsmål til barnet/klienten. Her bør bistandsadvokaten være opmærksom på, om barnet/klienten fortsat kan afhøres ud fra princippet om skånsomhed, dog opvejet i forhold til at det er mest hensigtsmæssigt, at alle spørgsmål er stillet, så barnet/klienten ikke skal møde til en genafhøring.

6.3. Videoafhøring af personer på 18 år eller derover i særlige tilfælde

Hvis en person er 18 år eller derover og har en alvorlig psykisk lidelse eller væsentlig funktionsnedsættelse, kan personen blive videoafhørt, hvis særlige omstændigheder taler for det, jf. retsplejelovens § 745 e, stk. 1, nr. 4. Der skal i den forbindelse tages hensyn til, om en person skønnes ude af stand til at afgive forklaring i retten, jf. eksempelvis 2024.407 V om videoafhøring af en 24-årig infantil autist. Bistandsadvokaten bør være opmærksom på denne mulighed.

Under selve afhøringen skal bistandsadvokaten være opmærksom på de samme forhold, som står beskrevet i afsnit 6.2. Børnehussager.

6.4. Bistandsadvokatens kontakt med kommunen

Bistandsadvokaten anbefales at være opmærksom, når der er en social sag parallelt med straffesagen, idet der så gælder særlige regler i relation til beskyttelsen af barnets privatliv. Kommunen har ansvar for at overveje at inddrage barnets familie systematisk i den sociale sag i henhold til barnets lov. Dertil kan den umyndiges værge eller andre relevante personer i henhold til forvaltningsloven have visse rettigheder til information om den sociale sag. I nogle tilfælde kan straffesagen have relevans for den sociale sag. Dette kan skabe konflikt i

²⁸ Se eksempelvis Højesterets kendelse af den 27. maj 2021 (AM 2021.05.27 H):

Højesteret behandlede spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelsen i retsplejelovens § 171, stk. 2, nr. 1 om tab af velfærd var til hinder for afspilning af en videoafhøring af et barn i retten. I sagen var en far sigtet for blandt andet at have voldtaget sin datter adskillige gange, og hvis han senere måtte blive dømt, risikerede han at blive udvist af Danmark.

Højesteret fandt, at det i vurderingen af spørgsmålet måtte indgå, at udlændingemyndighederne ved en stillingtagen til datterens ret til ophold i Danmark, efter at hendes far måtte blive udvist, ville være forpligtet til at tage hensyn til hendes personlige forhold og at iagttage Danmarks internationale forpligtelser, herunder i lyset af at hendes far i så fald ville være fundet skyldig i alvorlige overgreb mod hende. Desuden måtte det indgå, at en udvisning af faren ikke i sig selv ville udelukke, at hun havde samvær eller anden kontakt med ham.

På den baggrund fandt Højesteret, at betingelserne for at meddele pigen vidnepålæg efter retsplejelovens § 171, stk. 3, jf. stk. 1 var opfyldt, og at videoafhøringen kunne afspilles i retten.

Højesteret fandt i øvrigt, at det ikke var en fejl, at pigen ikke var blevet vejledt om vidnefratagelse efter retsplejelovens § 171, stk. 2, nr. 1 (tab af velfærd), men kun om vidnefratagelse efter retsplejelovens § 171, stk. 1 (en parts nærmeste har ikke pligt til at afgive forklaring som vidne).

forhold til bistandsadvokatens tavshedspligt overfor sin klient og klientens ret til, at straffesagens detaljer ikke deles med forældrene, værger eller andre.

Bistandsadvokaten skal være opmærksom på, at forvaltningslovens § 15 b, nr. 1, tager højde for dette ved at begrænse retten til aktindsigt, hvis det vil skade opklaringen af en lovovertrædelse eller for at beskytte vidner.

Endvidere kan fremhæves disse konkrete eksempler og udfordringer forbundet med spillet mellem børns straffesager og sociale sager:

Barnet kan blive dobbeltbelastet ved at skulle fortælle om hændelser flere steder.

Kommunens inddragelsespligt må ikke føre til, at oplysninger fra straffesagen deles på en måde, der kompromitterer barnets sikkerhed eller ret til privatliv.

I sager om vidnefritagelse er det vigtigt, at de sociale myndigheder er opmærksomme på vidnefritagelsen, så de ikke stopper med at undersøge barnets forhold ud fra en fejlagtig formodning om, at barnet ikke har været offer for en forbrydelse.

Kap. 7. Bistandsadvokatens rolle i relation til erstatningskrav

7.1. Opgørelse og dokumentation af erstatningskrav

En af bistandsadvokatens vigtige opgaver er at vejlede klienten om muligheden for at søge erstatning. Nogle klienter har allerede i den indledende fase spørgsmål om egne forsikringer, sygemelding og erstatning, og der kan derfor være behov for på et tidligt tidspunkt i processen at vejlede om vigtigheden af at anmelde erstatningskrav til relevante forsikringer, gemme udgiftsbilag og sikre dokumentation.

Det anbefales at gå i gang med processen med at se på erstatningsmuligheden hurtigst muligt.

Da mange sager – efterforskningsmæssigt, eller på grund af berammelsestid – strækker sig over lang tid, kan der være behov for at afklare med sin klient, om vedkommende har et erstatningskrav. Ofte ved klienten end ikke, hvad man kan søge erstatning for, så rådgivningen kan være nødvendig i den indledende fase – også selvom det er et krav, der først skal fremsættes i forbindelse med en retssag, som ligger langt ude i fremtiden.

Bistandsadvokaten skal på en enkel måde forklare klienten om de erstatningsretlige betingelser og om de relevante erstatningsposter, tilpasset klientens behov og sagens karakter. Bistandsadvokaten skal desuden informere klienten om de forskellige erstatningsprocesser, herunder mulighederne for at søge erstatning gennem Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (hvis det er en arbejdsskadesag, hvor der også kan være tale om, at arbejdsgiver har tegnet en Voldsskadeforsikring), almindelig forsikringsdækning via private selskaber, det være sig ulykkes-, sundheds/pensionsforsikring eller via Erstatningsnævnet.

Bistandsadvokaten skal gøre sig overordnet bekendt med sin klients forsikringsforhold og opfordre klienten til selv at foretage anmeldelse til eventuelle, relevante forsikringer. Bistandsadvokaten skal være opmærksom på, at en eventuel selvrisiko kan søges erstattet som en del af klientens erstatningskrav.

Bistandsadvokaten bør hurtigst muligt overveje, hvad der skal indhentes af relevant dokumentation. Mange klienter vil have svært ved selv at indhente dokumentation, henset til den vanskelige situation, de ofte befinder sig i. Det er derfor ofte nødvendigt, at advokaten står for indhentning af dokumentation på klientens vegne for at dokumentere erstatningskravet behørigt og rettidigt. Bistandsadvokaten må i den forbindelse bede sin klient underskrive en samtykkeerklæring. Dette kan ske forud for eller i forbindelse med et møde med klienten. Herefter kan advokaten gå i gang med at indhente dokumentation med henblik på at gennemgå dette sammen med klienten på et efterfølgende møde.

Hvis klienten er under 15 år og derved i henhold til sundhedsloven ikke selv kan give samtykke til indhentning af sundhedsoplysninger, eller er under et værgemål, hvor personen ikke har evnen til at træffe beslutninger om indhentning af sundhedsoplysninger, skal forældremyndighedsindehaveren/værgen underskrive samtykkeerklæringen på klientens vegne.

Dokumentation kan bestå af lægeligt materiale (erklæring eller journal), kommunale akter, udtalelser fra fagpersoner, arbejdsgivere mv. I den forbindelse har bistandsadvokaten pligt til tydeligt at oplyse klienten om, at visse udgifter til indhentning af dokumentation – eksempelvis til lægeerklæringer, psykologvurderinger eller lignende – som udgangspunkt betales af klienten selv, medmindre disse dækkes af statskassen som en del af bistandsadvokatens honorar (evt. via retshjælpsforsikringen). Dette ved man imidlertid først, efter en eventuel hovedforhandling er afsluttet. Hvis retten afviser at anse en udgift til en lægejournal eller udtalelse som en sagsomkostning, kan udgiften søges erstattet via Erstatningsnævnet.²⁹ Det bemærkes i den forbindelse, at det så forudsætter, at klienten har afholdt udgiften, og at denne betragtes som en del af klientens erstatningskrav.

Hvis man som bistandsadvokat først får sagen, når der er berammet hovedforhandling indenfor kortere tid, vil det være mest oplagt og hensigtsmæssigt at foretage afklaring om erstatning i forbindelse med et vejledende møde, som beskrevet i afsnit 5.1. Processuel stilling. Her kan bistandsadvokaten med fordel medbringe et råudkast til et erstatningskrav og gennemgå mulige erstatningsposter.

Ligeledes kan bistandsadvokaten til mødet medbringe en samtykkeerklæring, som nævnt ovenfor. Samtykkeerklæringen kan udformes således, at den også kan anvendes som betalingsfuldmagt, hvis advokaten også skal bistå i forbindelse med den efterfølgende behandling af erstatningssagen i Erstatningsnævnet.

I visse situationer kommer en bistandsadvokat ind i sagen så kort tid før hovedforhandlingen, at bistandsadvokaten end ikke kan nå at indhente dokumentation, udover det, som klienten selv måtte være i besiddelse af. I så fald bør bistandsadvokaten i hvert fald overveje, om der er grundlag for at rejse krav om godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26 – eller § 26 a, hvis man er bistandsadvokat for nære pårørende – og så rejse kravet under hovedforhandlingen. Herudover må advokaten tage de relevante forbehold, som er nødvendige for at sikre klientens mulighed for at søge fuld erstatning via Erstatningsnævnet efterfølgende.

Bistandsadvokaten bør informere klienten om, at visse typer erstatning er skattepligtige, mens andre er skattefrie. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste betragtes som indkomst, og det er derfor skattepligtigt. Derimod er erstatning for udgifter til behandling, medicin og hjælpemidler, godtgørelse for svie og smerte, varigt mén, tort, krænkelsesgodtgørelse, forsørgertabserstatning, erhvervsevnetabserstatning alle skattefrie beløb.

Endvidere bør bistandsadvokaten rådgive klienten om oprettelsen af en særskilt konto, hvortil erstatningen kan overføres. Det kaldes som udgangspunkt en kreditorbeskyttet konto. En sådan konto vil beskytte erstatningsmidlerne mod både nuværende og fremtidige økonomiske krav fra kreditorer samt holde den personlige erstatning udenfor en eventuel bodeling i en skilsmisse. Ligeledes kan erstatning, indestående på en særskilt konto, holdes uden for vurdering af, om klienten er berettiget til offentlige ydelser, såsom kontanthjælp. Der kan læses mere om disse særlige regler i retsplejelovens § 513 og aktivlovens § 14.

En særskilt konto skal oprettes, inden erstatningen udbetales, og midlerne skal holdes adskilt fra øvrig økonomi.

²⁹ Jf. offererstatningslovens § 15, stk. 2

Godtgørelse for varigt mén, svie og smerte, der udbetales sammen med godtgørelse for varigt mén, erhvervsevnetabserstatning og erstatning for tab af forsørger, kan kreditorbeskyttes efter retsplejelovens § 513. Tort og krænkelsgodtgørelse kan ”kun” beskyttes efter § 14 i lov om aktiv social politik.

Hvis en sag afsluttes uden en hovedforhandling, er det i mange tilfælde stadig relevant at vejlede om erstatning, indhente dokumentation, udarbejde et erstatningskrav og sende ansøgning til Erstatningsnævnet på klientens vegne. Dette gælder eksempelvis hvis skadevolder ikke kan identificeres, er under 15 år, er diplomat, eller der sker tiltalefrafald mv. Der henvises til afsnit 9.1. Afslutning af en sag uden retssag.

Bistandsadvokaten bør informere klienten om, at staten kan søge regres hos en kendt skadevolder, og at skadevolder i den forbindelse kan få adgang til anonymiseret information om skadelidte, herunder anonymiserede journaler, kommunale akter, lægeattester mv., hvilket i nogle tilfælde kan være grænseoverskridende for forurettede/skadelidte.

7.2. Fremsættelse af erstatningskrav under hovedforhandlingen

Bistandsadvokaten skal en uge før retsmødet have sendt erstatningskrav med behørig dokumentation til retten, som nævnt ovenfor afsnit 5.3. Før hovedforhandlingen – oplysninger til retten. Manglende overholdelse af fristen er ikke retsfortabende, men fristen vil fremgå af indkaldelsen til hovedforhandlingen. Bistandsadvokaten bør samtidig med fremsættelse af kravet, opfordre forsvarsadvokaten(-erne) til at tilkendegive, hvorvidt erstatningspligten og/eller kravets størrelse bestrides.

Bistandsadvokaten skal være opmærksom på at anonymisere personfølsomme oplysninger, såsom cpr. nummer og klientens adresse i bilag vedrørende erstatningskravet. Der kan være særlige grunde til kun at fremlægge uddrag af lægelige oplysninger, i hvilken sammenhæng det bemærkes, at relevante oplysninger af betydning for spørgsmålet om årsagssammenhæng efter omstændigheder bør oplyses/fremlægges.

I visse tilfælde vil retten afvise at tage stilling til et erstatningskrav, fordi det er for omfattende, jf. retsplejelovens § 991, stk. 4, hvorefter retten kan nægte at pådømme kravet, hvis det ikke kan ske ”uden væsentlig ulempe” under straffesagen.

Bistandsadvokaten bør altid anmode om, at retten tager stilling til godtgørelseskravet efter erstatningsansvarslovens §§ 26-26 a, da disse krav knytter sig væsentligt til den tiltale, som retten skal forholde sig til. Ligeledes kan bistandsadvokaten anmode om, at retten tager stilling til veldokumenterede og oplagte krav.

Det kan have stor betydning for klienten, at retten tager stilling til det rejste erstatningskrav. I givet fald kan sagen således behandles hurtigere i Erstatningsnævnet.

Dette forudsætter imidlertid, at klienten kan siges at have et egentligt retskrav på erstatningen, hvilket igen forudsætter, at retten har forholdt sig til erstatningskravet. Det er med andre ord ikke tilstrækkeligt, at den tiltalte/dennes forsvarer har nedlagt påstand om, at erstatningspligten bestrides, mens der ikke er bemærkninger til kravets størrelse.

Som bistandsadvokat skal man således være opmærksom på, at der ikke er tale om et retskrav i offererstatningslovens forstand, hvis den tiltalte/dennes forsvarer ikke har haft bemærkninger til størrelsen af et givent erstatningskrav. Retten vil i så fald ikke kunne siges at have forholdt sig til kravet. I de situationer skal Erstatningsnævnet foretage en fuld prøvelse af kravet i medfør af offererstatningslovens § 11 a, stk. 2.

En bistandsadvokat, der gerne vil holde sig ajour med nyeste praksis inden for området for godtgørelse efter offererstatningsloven, kan med fordel gøre sig bekendt med Erstatningsnævnets årsberetning.

7.3. Ansøgning til Erstatningsnævnet

Inden sagen afsluttes overfor klienten, skal bistandsadvokaten drage omsorg for, at erstatningskravet fremsættes overfor Erstatningsnævnet. I relation til sager med voldsskade-forsikring, hvor der gælder særlige regler, se dog afsnit 7.4. Frister. Det er vigtigt at være opmærksom på, at Erstatningsnævnet kun kan tage stilling til de krav, der søges erstatning for. Bistandsadvokaten kan med andre ord ikke nøjes med blot at sende et forbehold for erstatning.

I praksis skal ansøgning sendes til Erstatningsnævnet digitalt via Civilstyrelsens hjemmeside. Det fremgår helt specifikt af de vejledende salærtakster om fastsættelse af salær til bistandsadvokater, at det takstmæssige salær omfatter indsendelse af erstatningsansøgning til Erstatningsnævnet.³⁰

Det fremgår endvidere af betænkning 1102/1987 om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager (s. 42), at det er bistandsadvokatens opgave at søge en: *(...)erstatning betalt af det offentlige via Erstatningsnævnet*.

Eftersom der er en 2-årig frist for at indgive ansøgning til Erstatningsnævnet, jf. offererstatningslovens § 13, kan det være ansvarspådragende, hvis bistandsadvokaten forsømmer at fremsætte krav overfor Erstatningsnævnet inden for fristen. Se nærmere herom under afsnit 7.4. Frister.

Bistandsadvokaten bør skriftligt vejlede klienten om den videre proces efter ansøgning til Erstatningsnævnet. Vejledningen skal indeholde information om relevante frister samt øvrige forhold, som klienten selv skal være opmærksom på fremadrettet. Det er vigtigt i den forbindelse, at bistandsadvokaten tydeligt informerer klienten om, at bistandsadvokatens opdrag ophører, når erstatningsansøgningen er indsendt. Herefter er det klienten selv, der varetager al videre korrespondance med Erstatningsnævnet.

Når gerningsmanden er ukendt, men der alligevel indgives ansøgning om erstatning på grund af dokumenterbare skader, og anmeldelse til politiet er sket senere end 72 timer efter forholdet (medmindre der er tale om sager om seksuelle overgreb), skal bistandsadvokaten vejlede om reglerne i offererstatningslovens § 10 samt om, hvilken betydning den sene anmeldelse har for muligheden for at opnå erstatning.

30 Præsidenterne for Vestre Landsret og Østre Landsret. Vejledende takster pr. 1. januar 2026 for salærer til forsvarere i straffesager, bistandsadvokater samt til beskikkede advokater i ægteskabs-, forældreskabs- og børnefjernelsessager, afsnit B, Bistandsadvokater

Såfremt advokaten bliver enig med klienten om at bistå med det videre forløb i forbindelse med erstatningssagens behandling i Erstatningsnævnet, er advokaten således privatantaget advokat og ikke længere (beskikket) bistandsadvokat, hvilket vil kræve, at der gives nye opdrags- og prisoplysninger, hvis dette ikke er aftalt ved påtagelse af bistandssagen. Der henvises til afsnit 3.4. Særligt om opdrags- og prisoplysninger.

7.4. Frister

Bistandsadvokaten skal være opmærksom på – og informere klienten om – de frister, der gælder for mulighederne for at opnå erstatning.

Efter offererstatningslovens § 10 er udbetaling af erstatning som udgangspunkt betinget af, at forholdet anmeldes til politiet inden for 72 timer. Undtagelserne til dette udgangspunkt fremgår af bestemmelsens stk. 2-4. Dispensationspraksis på området er liberal, og hvis det har været muligt at opklare forbrydelsen og retsforfølge en gerningsmand, ses der i praksis næsten altid bort fra kravet om anmeldelse inden for 72 timer. Bistandsadvokaten skal dog være særligt opmærksom på fristen og skal i tilfælde, hvor der søges erstatning, og gerningsmanden er ukendt – supplere politiets vejledning om reglerne.

Ansøgning om erstatning til Erstatningsnævnet skal indgives senest 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået, jf. offererstatningslovens § 13, stk. 1. Fristen regnes dog først fra det tidspunkt, hvor der er afsagt endelig dom, eller – hvis der ikke er rejst straffesag – fra politiets afgørelse om at indstille efterforskningen, jf. § 13, stk. 2. Skadelidtes krav kan ikke forældes, mens sagen er under behandling i Erstatningsnævnet. Skadelidte kan dog som udgangspunkt ikke fremsætte nye krav senere end 2 år efter, at nævnet har truffet endelig afgørelse, jf. § 13, stk. 4.

For så vidt angår arbejdsskadesager skal bistandsadvokaten gøre klienten opmærksom på, at klienten selv – hvis arbejdsgiveren ikke har gjort det – senest ét år efter ulykkens indtræden skal anmelde arbejdsulykken (eksempelvis et overfald på en arbejdsplads), jf. arbejdsskadesikringsloven § 36, stk. 1.

Hvis bistandsadvokaten har en klient, som har været udsat for en forbrydelse på sin arbejdsplads, og klienten arbejder inden for socialområdet, ældreområdet, sundhedsområdet og undervisningsområdet, og forbrydelsen er foranlediget af en person på arbejdspladsen, som klienten har draget omsorg for, skal bistandsadvokaten være opmærksom på de særlige regler for voldsskadeforsikring.

Fra den 1. januar 2025 har det været muligt for arbejdsgivere at tegne en voldsskadeforsikring, der dækker erstatning og godtgørelse efter erstatningsansvarsloven for skader forvoldt ved vold, trusler eller andre voldsomme hændelser på arbejdet foranlediget af personer, der drages omsorg for, mod ansatte som er omfattet af arbejdsgivers sikringspligt, jf. arbejdsskadesikringslovens § 48, stk. 1.

Forsikringen dækker hændelser, der kan anerkendes som arbejdsskadeulykker og dækker både hændelser, som er omfattet af straffeloven, og som ikke er omfattet af straffeloven.

I et sådant tilfælde skal bistandsadvokaten sikre sig, at arbejdsulykken er anmeldt til forsikringen. Anmeldelse sker på forurettedes initiativ. Hvis arbejdsulykken er anmeldt til forsikringen, skal bistandsadvokaten ikke samtidig fremsende ansøgning til Erstatningsnævnet på sin klients vegne.

Bistandsadvokaten kan dog vejlede sin klient om, at i tilfælde af at forsikringen afviser sagen, har klienten 2 år fra forsikringens afgørelse om afvisning til at anmelde sit krav til Erstatningsnævnet, jf. offererstatningslovens § 13, stk. 3.

Bistandsadvokaten skal i øvrigt være opmærksom på de almindelige forældelsesfrister i forældelseslovens § 3 og de særlige regler om forældelse i relation til forsikringsaftaler i forsikringsaftalelovens § 29 stk. 2-6.³¹

31 Se nærmere om voldsskade-forsikring: BEK nr. 517 af 20/05/2025 og VEJL 2025-06-12 nr. 9474.

Kap. 8. Bistandsadvokatens kontakt med pressen

Hverken lovforarbejderne³² eller Betænkning nr. 1102/1987³³ indeholder nogen beskrivelse af advokatens rolle eller opgaver i relation til pressen. Den generelt øgede mediedækning har imidlertid medført, at flere straffesager omtales offentligt. Samtidig ses en tendens til, at journalister i højere grad kontakter ofre for personforbrydelser direkte for at få kommentarer eller udtalelser til en konkret sag.

Dette kan i mange tilfælde nødvendiggøre, at bistandsadvokaten aktivt varetager klientens interesser for at beskytte vedkommendes ret til privatliv og personlige integritet.

8.1. Formelle begæringer mv.

Bistandsadvokaten skal i visse sager allerede under efterforskningen være opmærksom på, om der er grundlag for at anmode retten om at nedlægge navneforbud på klienten, jf. retsplejelovens § 31, stk. 1, nr. 1 eller 2.³⁴ Det kan eksempelvis være i den situation, hvor den forurettede selv er kendt i offentligheden, eller hvor den sigtede er kendt i offentligheden – og uanset om den sigtede selv er beskyttet af et navneforbud. Såfremt pressen frit kan nævne en kendt sigtet, kan der være risiko for, at også den forurettedes identitet kommer frem i pressen.

I sager om seksualforbrydelser bør dette som udgangspunkt være overflødigt, da klienten er særligt beskyttet af reglen i retsplejelovens § 1017 b. Det bemærkes, at der kan pålægges bøde for offentliggørelse af forurettedes navn, stilling eller bopæl, eller for på anden måde at afsløre forurettedes identitet i sådanne sager. Det kan derfor være relevant at vejlede sin klient om muligheden for at politianmelde ulovlig deling af oplysninger i strid med retsplejelovens § 1017 b og eventuelt at indgive anmeldelsen på klientens vegne.

For at beskytte klienten mod omtale i pressen skal bistandsadvokaten være opmærksom på, om der er særlige, formelle begæringer, som skal fremsættes i forbindelse med hovedforhandlingen. Det kan være en begæring om, at klienten afgiver forklaring for lukkede døre, eller at personfølsom dokumentation vedrørende klienten sker for lukkede døre, jf. retsplejelovens §§ 29 og 29 a.

Det kan også være relevant at anmode om et referatforbud, jf. retsplejelovens § 30, nr. 4, for at beskytte klienten mod uønsket og efter omstændighederne krænkende omtale i pressen.

32 Justitsministeriet (27. november 1979). LFF 1979-11-27 nr. 45 (Advokatbistand til den forurettede).

33 Udvalg nedsat af Justitsministeriet (6. juni 1983). Betænkning om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager.

34 Der kan nedlægges navneforbud, selv om der ikke er rejst sigtelse, jf. U 2018.3503 H.

8.2. Kommunikation med klienten om pressekontakt

Bistandsadvokaten bør orientere klienten om pressens rolle i straffesager og forberede klienten på, at der kan opstå et pres fra medierne, hvis det er relevant i sagen.

I visse sager vil pressen rette direkte henvendelse til bistandsadvokaten for at få oplysninger om klientens holdning, situation og/eller tilstand. Bistandsadvokaten skal i sagens natur have samtykke fra klienten, inden bistandsadvokaten udtaler sig til pressen, jf. retsplejelovens § 129. Bistandsadvokaten skal således respektere, hvis klienten ikke ønsker, at bistandsadvokaten udtaler sig om sagen til pressen.

Kap. 9. Afslutning af bistandssager

9.1. Afslutning af en sag uden hovedforhandling

I tilfælde af, at politiet indstiller efterforskningen i sagen, meddeler et tiltalefrafald eller en påtaleopgivelse, skal bistandsadvokaten vejlede klienten om betydningen heraf samt om mulighederne for at klage. Dette gælder også, selvom politiets afgørelse har en udførlig klagevejledning.³⁵

Hvis efterforskningen indstilles, og klienten ønsker at klage, fordi klienten mener, at der mangler konkret efterforskning, bør det som udgangspunkt være bistandsadvokaten, der drøfter sagen med klienten og efter omstændighederne fremsætter begæring til politiet om genoptagelse af efterforskningen.

Hvis klienten ønsker at klage over en påtaleopgivelse, er det ligeledes en del af bistandsadvokatens arbejde. Det vil være naturligt, at bistandsadvokaten udarbejder en eventuel klage på baggrund af de akter, advokaten har til rådighed på det tidspunkt, hvilket ikke nødvendigvis er alle sagens akter, jf. hertil kap. 4.6. Adgang til sagsakter samt retsplejelovens § 741 c, stk. 2. I sager, hvor der klages til Statsadvokaten over politiets påtaleopgivelse, vil bistandsadvokaten i praksis – efter anmodning – få indsigt i sagens øvrige akter.

Hvis bistandsadvokaten i en klage over en påtaleopgivelse har refereret til oplysninger, andre vidner har givet eller øvrigt bevismateriale, som bistandsadvokaten ikke må dele med sin klient, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 3, må bistandsadvokaten ikke dele klagen med sin klient.

Selvom en sag afsluttes uden hovedforhandling, kan der være god grund til at vejlede klienten om muligheden for at søge erstatning. Det vil altid være relevant at overveje erstatning, hvis der er tale om et tiltalefrafald, og stort set altid, hvis efterforskningen er indstillet som følge af, at gerningspersonen er ukendt. I sådanne situationer skal bistandsadvokaten hjælpe med at udarbejde og indsende en ansøgning om erstatning til Erstatningsnævnet på klientens vegne.

I sager, hvor der er sket påtaleopgivelse, kan det være ret åbenbart, at klienten ikke vil kunne opnå erstatning via Erstatningsnævnet. Der vil i de sager skulle foretages en konkret afvejning af, hvor langt vejledningspligten går, men den omfatter næppe i den situation at søge erstatning hos Erstatningsnævnet på klientens vegne.

9.2. Sagens afslutning efter hovedforhandling

Når bistandsadvokaten skal afslutte en sag efter endt retssag – i byretten eller landsretten – skal advokaten vejlede og informere klienten om den videre proces i Erstatningsnævnet, hvis der er fremsat et erstatningskrav eller taget forbehold for erstatning under sagen.

³⁵ Se kendelse fra Advokatnævnet sagsnr. 2025-299 af 24. september 2025:

En advokat, der bistod en klient med at indgive en politianmeldelse, kontaktede ikke klienten, efter at han modtog politiets afgørelse. Advokatnævnet fandt, at advokaten havde tilsidesat god advokatskik ved ikke at have fulgt op på afgørelsen over for klienten.

Bistandsadvokaten skal derudover hjælpe med at ansøge om erstatning hos Erstatningsnævnet på klientens vegne, inden sagen afsluttes, jf. kap. 7.3. Ansøgning til Erstatningsnævnet.

Hvis klienten ønsker en udskrift af dommen, kan bistandsadvokaten ansøge retten om tilladelse til at udlevere en (anonymiseret) udgave heraf, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 4.

Nogle klienter har allerede i forbindelse med indkaldelsen til retsmødet, fremsat anmodning direkte overfor retten. De vil få udleveret udskrift af dommen efter retsplejelovens § 219 a, stk. 7.

9.3. Bistandsadvokatens salær

Hvis en advokat alene har haft en indledende samtale med en person vedrørende anmeldelse af et strafbart forhold, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 4, skal advokaten sende en anmodning om salær til den relevante retskreds, hvor den mulige lovovertrædelse har fundet sted. Anmodningen kan indeholde oplysning om personens navn, CPR-nummer og gerningsstedet for den hændelse, vedkommende overvejer at anmelde. Der honoreres som udgangspunkt for 1 time, jf. retsplejelovens § 334 a.

I sager, hvor en advokat er blevet beskikket som bistandsadvokat for en forurettet i en straffesag, gælder reglerne i retsplejelovens § 334. Det fremgår af stk. 2, at der tilkommer den beskikkede advokat et passende salær. Det fremgår af stk. 4, at salær og godtgørelse fastsættes af den ret, der har foretaget beskikkelsen, efter de fastsatte takster.³⁶

I mange tilfælde fastsættes salæret således efter de vejledende takster fastsat af præsidenterne for Vestre Landsret og Østre Landsret. Det bemærkes, at disse alene er vejledende, og at fastsættelsen af salæret kan variere meget.³⁷

Ved de mindre sager, hvor der har været ydet bistand før og under en hovedforhandling, men eventuelt ikke været ydet bistand under efterforskningen eller ved opgørelse af et erstatningskrav, vil nogle bistandsadvokater blot anmode om at få tillagt det takstmæssige salær. Der kan eventuelt mundtligt redegøres for et større eller mindre tidsforbrug.

Ofte vil det mest hensigtsmæssige være, at der udarbejdes en egentlig salæranmodning med beskrivelse af det udførte arbejde og omfanget heraf. I salæranmodningen skal advokaten kun medtage et relevant og rimeligt tidsforbrug og give en tilstrækkelig redegørelse for den tid, der er brugt på sagen. Ligeledes skal advokaten give relevante oplysninger om klientens retshjælpsforsikring til retten.

Hvis en sag afsluttes uden hovedforhandling, idet sagen afsluttes med at efterforskningen indstilles, der meddeles et tiltalefrafald eller en påtaleopgivelse, skal advokaten efter behørig vejledning om klagemuligheder og erstatningsmuligheder tilsvarende udarbejde en salæranmodning til retten, jf. afsnit 9.1. Afslutning af en sag uden retssag. I de sager bør

³⁶ Danmarks Domstole (1. januar 2025). Bkendtgørelse 2024-11-29 nr. 1342 om takster for vederlag til offentlige forsvarere, visse beskikkede advokat mv.
³⁷ Se Tfk2020.955V:

Her blev bistandsadvokatens salær forhøjet fra 5.325 kr. ved byretten til 44.000 kr. ved landsretten, efter bistandsadvokaten havde kæret byrettens kendelse. Landsretten lagde vægt på, at bistandsadvokaten havde ydet en indsats, der gik ud over de traditionelle juridiske opgaver, såsom at sikre psykologhjælp til forurettede og hjælpe med bevissikring. Det bemærkes dog, at bistandsadvokaten havde anmodet om et noget højere salær, end landsretten tilkendte.

retten fastsætte et salær efter det anvendte rimelige tidsforbrug. Der vil således ikke være tale om det arbejde, der forudsættes udført “takstmæssigt”.

For så vidt angår godtgørelse for rejseudgifter, gælder det samme som i andre sager, hvor der er beskikket en advokat, herunder for forsvarsadvokater. Bistandsadvokaten får som altovervejende udgangspunkt ikke godtgjort rejseudgifter for deltagelse i afhøringer og retsmøder uden for den retskreds, beskikkelse er sket i, medmindre det generelle rejseforbehold ophæves. Et rejseforbehold kan i særlige tilfælde ophæves, jf. retsplejelovens § 334, stk. 3.

Hvis klienten efterfølgende anmoder advokaten om juridisk bistand i forbindelse med erstatningssagen ved Erstatningsnævnet, og advokaten er villig til at påtage sig denne opgave, skal advokaten sende et nyt aftalebrev med udførlig beskrivelse af opdragsbetingelserne og prisoplysningerne relateret til opgaven. Der er tale om et helt nyt opdrag, hvor advokaten “bare” er advokat og ikke bistandsadvokat, hvilket er en rolle, der knytter sig til straffesagen.

9.4. Særligt om retshjælpsforsikring

Allerede ved beskikkelsen skal bistandsadvokaten være opmærksom på, at bistand til sagen kan være dækket af en retshjælpsforsikring. Oplysninger herom skal derfor indhentes fra klienten.

En retshjælpsforsikring vil typisk være tilknyttet en indbo- eller familieforsikring. De dækker i ordets forstand kun retssager, og kun hvis der har været en forsikringsretlig tvist. I sager, der afsluttes, fordi efterforskningen indstilles, der meddeles et tiltalefrafald eller en påtaleopgivelse, er der således aldrig retshjælpsdækning. Det samme gælder ved et advokatskifte, ligesom der aldrig er retshjælpsdækning, hvis lovovertrædelsen er sket, mens klienten var på arbejde.

Klientens forsikringsselskab vil ofte bede om en kopi af dommen for at kunne tage stilling til, om retshjælpsforsikringen dækker. Det kan være for at få afdækket, om der overhovedet har været en forsikringsretlig tvist. Det vil der strengt taget ikke være, hvis gerningspersonen tilstår eller anerkender erstatningspligten og kravets størrelse. Der er ej heller retshjælpsdækning, hvis der ikke er noget erstatningskrav.

Visse forsikringsselskaber afviser også at dække et erstatningskrav, hvis der er sket frifindelse i sagen.

I nogle tilfælde kan det være nødvendigt, at bistandsadvokaten skønner over, hvor meget af det udførte arbejde, der knytter sig til en forsikringsretlig tvist. Hvis der således har været ydet bistand til én eller flere afhøringer, hvorimod den erstatningsretlige rådgivning er ret begrænset, vil visse forsikringsselskaber kunne dække delvist. Herefter må bistandsadvokaten anmode retten om at træffe afgørelse om, at statskassen dækker resten.

9.5. Hvis den forurettede afgår ved døden, mens straffesagen pågår

Hvis klienten afgår ved døden, inden straffesagen afsluttes, må advokaten afslutte sagen overfor retten. Hvis døden skyldes den hændelse, som førte til beskikkelse, ses der ikke at være noget til hinder for, at advokaten herefter kan lade sig beskikke som bistandsadvokat for klientens nære pårørende, når betingelserne i retsplejelovens § 741 a, stk. 6 er opfyldt, og de pårørende fremsætter anmodning om at fortsætte med samme advokat.

Det bemærkes, at advokaten alene kan beskikkes for den snævre gruppe af nære pårørende, som udgøres af den eller de familiemedlemmer mv., som har stået forurettede nærmest på tidspunktet for dødsfaldet. Ægtefælle eller samlever antages i almindelighed at stå forurettede nærmest. Hvis forurettede ikke har en samlever, beror det på de nærmere konkrete forhold, hvilke personer inden for kredsen af forældre, børn, søskende mv., som kan anses for at have stået forurettede nærmest og dermed konkret er omfattet af bestemmelsen. Det vil altid bero på en konkret vurdering, om der er grundlag for at beskikke en bistandsadvokat efter retsplejelovens § 741 a, stk. 6.

Der er i tilfælde af, at en bistandsadvokat beskikkes for en nær pårørende, tale om en ny, særskilt beskikkelse og derved etablering af et nyt klientforhold. Advokaten skal derfor iagttage de forhold, som er beskrevet i afsnit 3.2. Når en advokat påtager sig en bistandssag, herunder at give opdrags- og prisoplysninger.

Kap. 10. Ankesager

10.1. Anke vedrørende straffepåstanden

Hvis dommen ankes af den dømte eller anklagemyndigheden, kan bistandsadvokaten søge om beskikkelse i forbindelse med ankesagen, hvis forurettede ønsker samme bistandsadvokat beskikket under ankesagen – forudsat at denne har møderet for landsret.

Hvis der er tale om en bevisanke, skal den overordnede ret også tage stilling til det erstatningskrav, der blev indtalt under sagens behandling i underinstansen, jf. retsplejelovens § 995, stk. 1, 1. pkt. Dette gælder i sagens natur kun erstatningskrav rettet mod den tiltalte, hvis dom er anket og ikke mod eventuelle medtiltalte, hvis domme ikke er anket, jf. U 1970.533/1 V.

Erstatningskrav, som er blevet udskudt fra behandling i 1. instans, kan rejses under ankesagen.³⁸ Det samme gælder krav, som ikke blev fremsat i byretten, jf. U 1935.315 H, hvor det blev tilladt at fremsætte et erstatningskrav under anken, selvom det ikke tidligere var rejst.

Ved en anke, der omfatter bevisbedømmelsen, kan de borgerlige krav således prøves på ny af den overordnede ret, medmindre både den tiltalte og den forurettede udtrykkeligt har frafaldet dem, jf. retsplejelovens § 995, stk. 3.

Hvis anken alene er en udmålingsanke, omfatter anken kun de borgerlige krav, hvis de udtrykkeligt inddrages i ankesagen, jf. § 995, stk. 1, 2. pkt. En bistandsadvokat kan med andre ord anmode om at blive beskikket i en sag om udmålingsanke, hvis klienten ikke har fået (fuldt) medhold i et erstatningskrav fremsat i byretten.

I den forbindelse bør bistandsadvokaten også være opmærksom på muligheden for at anke erstatningsspørgsmålet særskilt på vegne af den forurettede. Dette gælder uanset, om en af sagens parter – den dømte eller anklagemyndigheden – indleder en anke. Således kan der være tale om, at klienten har fået tilkendt et utilfredsstillende beløb i tort eller krænkelsesgodtgørelse, og man ikke vil risikere at miste muligheden for at få det prøvet i en højere instans, hvis sagens parter frafalder anken.

10.2. Anke vedrørende erstatningskravet alene

I mange tilfælde vil klienten ikke blive tilkendt den erstatning og godtgørelse, der er nedlagt påstand om. Det er ret almindeligt, at retten henskyder alle andre krav end godtgørelseskravet til Erstatningsnævnet. Det er med andre ord ikke relevant at overveje anke, hvis klienten ikke har fået medhold i et krav om eksempelvis svie og smerte, fordi retten ikke har taget stilling til det.

Hvis man derimod ikke har fået medhold i et krav om en given godtgørelse for tort, kan der være behov for at informere klienten om muligheden for at anke rettens afgørelse

38 Gomard: Adhæsiionsproces 202, Krag Jespersen: Proceskumulation 397, Spleth i JUR 1971 71 og Kistrup, Poulsen, Røn og Rørdam: Straffeprocessen (4. udg. 2023) 892.

vedrørende erstatningen i straffesagen særskilt i henhold til retsplejelovens § 996. Der vil være tale om en civil sag, hvor parterne er klienten (den forurettede) på den ene side og den tiltalte/dømte på den anden side. Klienten vil være appellant og den dømte indstævnte.

Her kan man ikke beskikkes som bistandsadvokat, da straffesagen er afsluttet. Der skal i stedet søges dækning via en retshjælpsforsikring eller søges fri proces hos Civilstyrelsen, hvis klienten ikke er omfattet af en retshjælpsforsikring.

Der kan være et behov for at udtage ankestævning, inden der er meddelt fri proces eller givet tilsagn om retshjælp, da ankefristen er 4 uger, jf. retsplejelovens § 372.

Ved indlevering af ankestævning skal der som i alle andre civile sager betales retsafgift. Hvis der er meddelt fri proces eller givet tilsagn om retshjælp uden selvrisiko, kan ankestævning indleveres afgiftsfrit, jf. retsafgiftslovens § 9, stk. 1, nr. 2 og nr. 3.

Da der er tale om en civil sag, skal ankestævning indleveres til den instans, der har afsagt dommen. Denne instans skal herefter drage omsorg for, at sagen oprettes på minretssag og sendes videre til ankeinstansen, som så opretter ankesag på minretssag.

Ankesager om adhæsionskrav undergives ofte skriftlig behandling, jf. retsplejelovens §387.

Afslutningsvis bemærkes, at kun adhæsionskrav på over 50.000 kr. kan ankes direkte, jf. retsplejelovens § 368. Ved mindre krav skal advokaten inden fire uger efter domsafsigelsen søge om Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. 368, stk. 2. Når denne tilladelse forelægger, er der en frist på fire uger til at indlevere ankestævning, jf. retsplejelovens § 372, stk. 2, 3. pkt.

Hvis retten i en straffesag ikke har taget stilling til et krav om erstatning eller godtgørelse, kan der ikke indledes anke efter retsplejelovens § 996, der kun omhandler anke af et ved retten påkendt borgerligt krav.

